

Unge på krisecenter

‘Alle børn har ret til et liv i kærlighed’

- Kim Larsen

Roskilde Universitet, forår 2023

Socialpsykologi & Læring

Eksamensgruppe: S2360242001

Annie Rilau (68579), Julie Stolzenbach Jensen (74995) & Mathilde Elster Larsen (65339)

Vejleder: Pernelle Rose Hansen

Anslag: 117.867

Titeldelen ”Alle børn har ret til et liv i kærlighed” er et citat taget fra sangen: ”Alle børn har ret” af Kim Larsen. Billedet på forsiden er en fri illustration af Joannahuset på Christianshavn af Frank Steen Jensen.

Indholdsfortegnelse

RESUMÉ	3
1. PROBLEMFELT	4
1.1 PROBLEMFORMULERING.....	5
1.1.1 <i>Hvad er der udover Joannahuset?</i>	5
1.1.2 <i>Opførelsen af Joannahuset</i>	6
1.2 FÆNOMENBESKRIVELSE.....	7
1.3 BEGREBSAFKLARING.....	9
1.3.1 <i>Børn og unge i hjemløshed</i>	9
1.3.2 <i>Godhedsmagten</i>	9
1.4 AFGRÆNSNING.....	11
1.5 STATE OF ART.....	11
2. VIDENSKABSTEORI	12
2.1 VIDENSKABSTEORETISKE OVERVEJELSER.....	12
2.2 VIDENSKABSTEORI IFT. TEORI.....	13
3. TEORI – SUBJEKTETS SOCIALISERING	15
3.1 BRUGEN AF TEORIEN.....	19
4. METODISKE OVERVEJELSER	19
4.1 PODCAST.....	20
4.2 SEMI-STRUKTURERET INTERVIEW.....	21
4.3 DOKUMENTER.....	23
4.4 ETIK.....	24
4.5 KVALITETSSIKRING AF METODOLOGIEN.....	25
5. PRÆSENTATION AF DE UNGE I PODCASTEN	26
5.1 IDA.....	27
5.2 AMIR.....	27
5.3 PHILINA.....	28
6. ANALYSE	30
6.1 FÆNOMENOLOGISK ANALYSEPROCES.....	30
6.2 TEORETISK ANALYSE.....	32
6.2.1 <i>Før Joannahuset</i>	32
6.2.2 <i>I kontakten til Joannahuset</i>	39
6.2.3 <i>Efter Joannahuset</i>	42
7. DISKUSSION	46
7.1 MULIGT AT RUMME ALLE?.....	46
7.2 JOANNAHuset SOM ET SAMFUNDSMÆSSIGT HUL.....	47
7.3 BLINDE VINKLER OG BEGEJSTRING?.....	48
8. KONKLUSION	49
LITTERATURLISTE	51

Resumé

In years, society has sought to secure the rights of children and young people, for example through the UN Convention on the Rights of the Child. In Denmark, this has led to the opening of the first crisis centre for children and young people under the age of 18 in August 2020, called Joannahuset.

The aim of this project is to investigate what significance Joannahuset have for young people in crisis in relation to their socialization and identity from their point of view. We have done this using the podcast *Unges Stemmer* and an interview with a volunteer from Joannahuset as the empirical data. The project is based on a phenomenological approach, where the lived experiences within the structures of a crisis centre for young people are at the forefront. Through the theoretical perspectives of *socialization of the subject*, by Peter L. Berger and Thomas Luckmann, an analysis has been conducted.

In this project, we validate Joannahuset, as it indeed has a huge influence on the youth in both their socialization and identity. The condensations of meaning presented an opportunity to outline some of the problems that Joannahuset might be facing when trying to take a stand in an already established system, as seen by the reality of ‘the power of goodness’ (godhedsmagten) by Mari Pettersvold and Solveig Østrem.

The project concludes that Joannahuset is without doubt working with young people’s interests in mind but needs to take into consideration that it is not possible to achieve a space that can include all kinds of young people. This can be received as a double rejection by the individual and cause young people to have an identity crisis as a consequence.

1. Problemfelt

“Barnet er ikke længere et appendix til forældrene - det er et selvstændigt individ med egne rettigheder. Og barnets rettigheder bør trumfe forældremyndigheden, når forældrene misligholder deres pligter” (Csonka, 2022). Sådan lyder det i en artikel fra Altinget udtalt af Agi Csonka, formand for Børnerådet, hvilket sætter en stor streg under en ændring i vores samfund. Når børn ikke længere bare er en forlængelse af deres forældre, men faktisk er deres egne individer. Citatet er et udtryk for, at barnet har en ret til at være deres egen, en ret i sig selv og at barnets stemme bør være lige så meget værd som forældrenes.

Samfundet har i mange år søgt at sikre børn og unges rettigheder, bl.a. gennem FN's Konvention om Barnets rettigheder, populært kaldt Børnekonventionen. Denne blev vedtaget d. 20. november 1989 på FN's egen generalforsamling og trådte i kraft fra d. 2. september 1990, i Danmark fra d. 18. August 1991 (Børnerådet, u.å.). Det er altså ikke noget nyt, at man vil passe på verdens børn, men verden er hele tiden i forandring og som vores samfund udvikler sig, ændrer den måde, hvorpå vi opfatter børn og unges vilkår sig også. Den store omsorgskrise vi, som samfund, står i lige nu kan argumenteres for i høj grad at kaste lys over dette. Alle forældre vil deres børn det bedste, men er det alle forældre, der kan det?

På den politiske scene herhjemme har fokuset på børn og unge rørt gevaldigt på sig det seneste årti, hvilket har ført til reformen Børnene Først, der blev vedtaget med et bredt politisk flertal i maj 2021. Denne reform har fremsat et lovforslag til Barnets Lov, som efter sigende forventes at træde i kraft d. 1. oktober 2023 (Folketinget, u.å.). Meningen med det lovforslag er at give udsatte børn og unge en lang række nye rettigheder, såsom en selvstændig partsstatus fra de er 10 år i stedet for de nuværende 12 år, ret til at sige nej til samvær med biologiske forældre og vigtigt for dette projekt: tydeligere ret til at bede om anbringelse (Social-, bolig- og ældreministeriet, 2021). Tydeligere ret til at bede om anbringelse er omdrejningspunktet for interessefeltet i dette projekt. Problemet vi identificerer er, at systemet nogle gange kommer før det enkelte barn. Interessen for os kulminerede, efter at vi var inde og se dokumentaren *De Umyndige*, som Danmarks eneste børne- og ungekrisecenter, Joannahuset, udgav i marts måned 2023 på CPH DOX. Her kommer man tæt på fire unge brugere af huset og deres historier og seeren får et indblik i, hvorfor de har valgt at bruge Joannahuset, hvordan de ansatte hjælper dem, de frivillige giver dem omsorg og hvad de unges behov og ønsker er for deres fremtid. Her fik vi interesse for at kigge på et sted som sætter barnet før systemet, fordi der muligvis er nogle problematikker med den opsætning?

Da Joannahuset er et nyt tiltag, findes der på nuværende tidspunkt ikke forskning på hele området og ej heller hvad huset kan bidrage med på den lange bane. Dog findes der mange relevante rapporter og syn på, hvordan Joannahuset indtil videre har forsøgt at bidrage til samfundet og det er her vores projekt kommer ind i billedet. Det eksisterende materiale viser nemlig, at der er et stort behov for huset og den hjælp de giver de unge, der opsøger det. Projektet skal dermed ses som en analytisk udfoldelse af huset, en forståelse af hvem de er, hvem de unge er, samt et kritisk blik på dennes opbygning.

1.1 Problemformulering

Projektet udspringer af et ønske om at kigge nærmere på det nye tiltag og hvad man kan undersøge indenfor dette felt. Vi ønsker at kigge på unges oplevelse og brug af Joannahuset og hvilken betydning det har haft for deres videre livsforløb. Problemet vi har identificeret, er altså det hul, der er blevet skabt i samfundet, når der er tale om børn og unge, der har brug for hjælp vedrørende deres egen familiestatus og dermed det hul, som Joannahuset synes at have fundet. Vores interesse er, hvad huset har af betydning for de unge i krise, og hvilken oplevelse de unge har af det. De unge har nogle særlige livsomstændigheder både før, under og efter de har brugt husets ydelser og al dette har ledt til følgende problemformulering:

Hvilken betydning har Joannahuset for unge i krise i forhold til deres socialisering og identitet?

Vores formål med projektet er derfor at kigge på Joannahuset fra de unges perspektiv gennem podcastinddragelse fra tre unge og blikket fra en frivillig, for at komme tættere på en forståelse af det relativt nye, men meget relevante, eneste børne- og ungekrisecenter i Danmark. Bevidstheden om disse unge er meget vekslende, hvilket bidrager til vores nysgerrighed, da vi heller ikke selv var så oplyste omkring emnet inden projektstart.

1.1.1 Hvad er der udover Joannahuset?

Vi vil her kort klarlægge nogle af de former for tilbud og hjælp, der findes på området, som er interessante for forståelsen af dette projekt. Nogle børn skal forholde sig til andet end at lave lektier og tage opvasken efter aftensmad, de skal i stedet tage ansvar for at deres søskende får mad hver dag, dække over forældres misbrug eller leve i et stærkt psykisk/fysisk kontrolleret hjem. Til disse problematikker findes der f.eks. Børnetelefonen fra Børns Vilkår og Ung på

Linje fra Ungdommens Røde Kors, hvor børn og unge kan ringe eller skrive ind, hvis de har behov for nogle at tale med. I det kommunale regi eksisterer Den Sociale Døgnvagt, som er et tilbud til alle borgere, der har brug for hjælp i forbindelse med akutte sociale problemer, eller hvis man som borger er bekymret for et barn eller en ung (Den Sociale Døgnvagt, u.å.).

På selve krisecenterdelen findes der herhjemme krisecentre, hvor børn og unge kan følge med en forælder, indtil de bliver 18 år og i oktober 2022 åbnede det første ungekrisecenter herhjemme. Centeret har fokus på unge kvinder mellem 18-29 år og der må ikke bo børn i huset (Ungkrisecenter, u.å.), men det hjælper fortsat ikke dem, der er under 18 år og har brug for hjælp. I Tyskland findes der dog et ungekrisecenter med henblik på dem under 18 år med to afdelinger, der tilbyder rådgivning til unge i akut krise eller kriselignende situationer, omsorg og mulighed for husly. Målet har været at skabe en tryghed for de unge samt at hjælpe dem videre i deres liv (Ankestyrelsen, 2023: 74+75). Grunden til at det er interessant at kigge på hvad der ellers findes, er fordi oprettelsen af Joannahuset er det første og eneste krisecenter for børn og unge i Danmark. Derfor er man nødt til at kigge ud over landets grænser for at finde inspiration til, hvordan det kan se ud og hvad der kan gøres på dette område, hvilket var præcis hvad der blev gjort i udviklingstankerne med Joannahuset: “Da vi kørte hjem fra Tyskland, tænkte vi, at hvis det kunne lade sig gøre i Tyskland, så måtte det også kunne lade sig gøre i Danmark” (Joannahuset, b, u.å.: 12). Det er Jette Wilhelmsen, der udtaler sig her - som sagt, så gjort.

1.1.2 Opførelsen af Joannahuset

Wilhelmsen var i en lang årrække ansat som socialrådgiver i Børns Vilkår, hvor hun oplevede at de unge endelig talte højt om problemerne derhjemme, men at systemet havde svært ved at gribe dem. Det blev startskuddet til tankerne omkring Joannahuset:

“Jeg har så mange gange talt med børn, som har fortalt, hvordan de gennem store dele af deres barndom har lavet flugtplaner, men hvor de alligevel er blevet i volden, misbruget og overgrebene, fordi de ikke havde noget sted at flygte hen. Det er baggrunden for Joannahuset” (LFS, 2020).

Der burde være et sted, hvor børn og unge kunne komme til for at få hjælp, rådgivning og et sted at sove. Derfor gav Wilhelmsen sig i kast med at skabe et sted, der lige præcis kunne indeholde børn og unge på den måde.

Alt det førte til, at foreningen Joannahuset blev stiftet af Wilhelmsen tilbage i 2017, hvor bestyrelsen blev sat sammen for første gang (Joannahuset, b, u.å.: 11). D. 15. august 2020 kunne huset slå dørene op. Her har der fra åbningen til august 2022 været 361 fysiske henvendelser fra unge (Ankestyrelsen, 2023: 20). Foreningens formål er at skabe et landsdækkende børne- og ungekrisecenter, hvor Wilhelmsen i dag fungerer som stedets daglige leder (Joannahuset.dk, a, u.å.). I bestyrelsen er der enighed om, at Joannahuset ikke skal være en kritik af kommunen eller noget som skal erstatte det system, der findes, men at huset skal “[...]udfylde et hul i det danske velfærdssystem” (Joannahuset, b, u.å.: 12).

1.2 Fænomenbeskrivelse

Joannahuset beskriver sig selv som Danmarks første børne- og ungekrisecenter. I huset er der mulighed for, at de unge kan få rådgivning omkring den situation de er i, og om hvilke muligheder og rettigheder de har. Derudover kan de overnatte i op til syv dage med værgesamtykke.

Joannahuset har fire grundlæggende værdier:

- Åbenhed: Man kan kontakte Joannahuset 24 timer i døgnet.
- Bro: Joannahuset hjælper børnene og de unge videre ved at bygge bro, som kan føre dem videre i livet.
- Helle: Joannahuset er et sted, hvor børn og unge kan søge et helle, få mad, tryghed og omsorg.
- Respekt: Joannahuset arbejder med en tilgang, hvor børn og unges stemmer er vigtige og har betydning (Joannahuset.dk, a, u.å.).

De børn og unge, der kommer i huset, er under 18 år, hvoraf de fleste er i aldersgruppen 15-17 år. De fleste er fra Region Hovedstaden, men der kommer børn og unge fra alle regionerne. De unge som henvender sig kan kategoriseres i fire grupper: unge der bor hjemme, som rækker ud for første gang på grund af svigt i hjemmet, unge med en igangværende sag, men som ikke føler at de får tilstrækkelig hjælp, unge som oplever at være anbragt i en dårlig anbringelse og til sidst unge, som lever i en form for hjemløshed og som på den ene eller anden måde er afkoblet fra omverdenen (Ankestyrelsen, 2023: 20-22).

Joannahuset arbejder ud fra et børne- og ungesyn, der skriver sig ind i den nye barndomsforskning, hvor de ser børn og unge som medborgere med den grundlæggende tanke

“at ethvert menneske –barn eller voksen –må mødes med respekt og omsorg for hans/hendes unikke væren i verden.” (Joannahuset.dk, a, u.å.). Børnene har ret til at opleve ligestilling og at blive mødt med opbakning til og indflydelse på at leve deres liv (ibid.). Dette kan også ses i hvordan de omtaler de børn og unge, der kommer i huset. På deres hjemmeside (joannahuset.dk) kan man flere steder se, at de henvender sig direkte til de unge ved at skrive ‘du’ i stedet for at omtale dem i tredjeperson, de bliver altså mødt med respekt og at de selv har mulighed for at have lige præcis den indflydelse, de ønsker. Dette kan også ses i deres tredje rapport som er et tilbageblik på deres andet år, hvori de skriver at “Børn og unge i Joannahuset er ikke blot ”brugere” eller ”modtagere” af Joannahusets ”ydelser”” (Joannahuset, c, u.å.: 8). De ser på deres arbejde som et samarbejde mellem dem og de børn/unge, der har brug for dem, hvor fokuset er på at børnene skal have en stemme og være aktører i deres eget liv. De involverer bl.a. de unge i beslutningsprocesser vedrørende huset, gennem børne- og ungemøder (Joannahuset, a, u.å.: 12). Derudover bliver børnene og de unge ‘bare’ omtalt som børn og unge, de bliver ikke omtalt som værende udsatte eller udfordret. Dette kan måske være med til at gøre at flere børn og unge opsøger Joannahuset, da de ikke behøver at identificere sig selv som f.eks. ‘udsat’ for at søge hjælp. Samtidig gør det at huset ikke sætter dem i en særlig ‘boks’ udover det at være et barn eller et ungt menneske.

Det er som nævnt foreningen Joannahuset, der står bag Joannahuset. Foreningen er en nonprofitorganisation (NGO), hvilket vil sige at huset finansieres af den støtte de får fra fonde, virksomheder og privatpersoner. Disse fonde og virksomheder er der kun kommet flere af siden åbningen, hvilket vi kan se ud fra den første rapport, hvor der er cirka 25 fonde, sammenlignet med den nyeste rapport, hvor der er over 50 fonde, der støtter dem. Det kan tyde på, at det i civilsamfundet er blevet en gennemgående tanke, at der er brug for et sted som Joannahuset og at det er et sted som mange kan se vigtigheden i. Denne vigtighed har også Folketinget set og har i starten givet en bevilling til dem for at understøtte opstarten (Joannahuset.dk, b, u.å.). Derudover meddelte Joannahuset i april 2023 i et opslag på deres LinkedIn, at huset modtager to millioner fra Finansloven i 2023. Det ser de som et vigtigt signal om, at også politikerne ønsker, at der skal være et krisecenter til børn og unge i fremtiden. Derudover tilføjer de i opslaget, at de håber, at der fra politikernes side bliver fundet yderligere midler til at sikre hele driften af huset (LinkedIn-opslag, 2023).

1.3 Begrebsafklaring

1.3.1 Børn og unge i hjemløshed

Hjemløshed blandt børn og unge er en svær størrelse, da der som udgangspunkt ikke findes hjemløse børn og unge, da alle under 18 år officielt har registreret adresse hos deres forældre, værge eller på anbringelsessted. Der er dog et mørketal på dette område, som Joannahuset har været med til at bekræfte. Ifølge dem lever hver tredje ung, der kommer hos dem i en form for hjemløshed (Joannahuset, c, u.å.: 33).

Joannahuset skriver, at vi alle må erkende, at der findes hjemløse børn og unge under 18 år i Danmark og at der stadig er alt for mange, der har opfattelsen af at de ikke findes. Inden for hjemløshed blandt voksne skriver Joannahuset, at man har erkendt at hjemløshed findes i forskellige former og variationer. Ifølge VIVE spænder definitionen af hjemløshed sig bredt. Det kan f.eks. være personer, der må overnatte på gaden eller i trappeopgange, opholde sig på herberger eller bo midlertidigt hos venner eller bekendte. De mener derfor, at vi skal prøve at forstå hjemløshed blandt børn og unge på samme måde, som man forstår hjemløshed ved personer over 18 år. Det gør de, da de oplever at nogle kommuner afviser, at der er tale om hjemløshed, fordi de mener at barnet eller den unge selv har valgt at bo på gaden, og at hvis et barn eller en ung flygter fra sit anbringelsessted, er det problematisk adfærd fra barnet/den unges side. Alt dette på trods af, at den hyppigste grund til at et barn/ung søger rådgivning i Joannahuset, er grundet vold (Joannahuset, c, u.å.: 34-35).

Joannahuset skriver, at de møder mange børn og unge som hører under VIVEs definition af hjemløshed, men de møder også børn og unge hvis situationer kræver andre nuanceringer af hjemløshed. Joannahuset nævner en skjult form for hjemløshed, som er det VIVE kalder en sofasurfer, som er når en person overnatter skiftevis hos venner, familie og bekendte. Det er en skjult form for hjemløshed, da det er mindre synligt og foregår i det private, hvilket er en af de hyppigste måder de børn og unge, der kommer i huset, oplever hjemløshed på. Mange af dem, der kommer i Joannahuset føler ikke, at den adresse, der står på deres sygesikringskort, er deres hjem.

1.3.2 Godhedsmagten

Mari Pettersvold og Solveig Østrem har sammen forsket i norske børnehaver, hvortil de har arbejdet og videreudviklet på begreberne godhedsmagt og godhedsargumenter, som de

udfolder i bogen *Mestrer, mestrer ikke – jakten på det normale barnet*. Pettersvold er sociolog og leder for Senter for barnehageforskning, hvor Østrem har en ph.d. i teologi og er lektor for Høgskolen i Vestfold (Pettersvold & Østrem, 2012).

Pettersvold og Østrem tager udgangspunkt i Siri Meyers (2003) definition om godhedsargumenter (Pettersvold & Østrem, 2012: 28). I bogen skriver de: “For når godhet brukes som argument, kan ingen være uenig uten samtidig å være imotdet gode. Den som argumenterer med godhet, setter sig i det godes sted, som godhetens høye beskytter” (ibid.: 23). Bruges der godhedsargumenter, så behøves der ikke en mere dybdegående begrundelse, da det overgår de etiske, juridiske og pædagogiske hensyn og argumentationer (ibid.: 24). Derfor skal der skelnes mellem de gode og velbegrundede argumenter, der er baseret på forskning eller anden data, og godhedsargumenterne, der er baseret på følelser. Det er netop her det problematiske dilemma opstår, fordi der fremkommer en form for immunitet, når godhedsargumenterne bliver anvendt (ibid.: 24+28). Hertil forklarer Meyer, at den som altid vil det gode og aldrig tænker på sig selv udstråler en godhedsmagt, hvorimod den, der modsætter sig denne godhed vil være underlegen og virke egoistisk, slem, ond osv. Derfor forekommer modpartens besvarelse af et godhedsargument oftest som en midlertidig accept af dette, da de oftest er gode, selv når de ikke er holdbare (ibid.: 28-29). Godhedsmagt er taget med inspiration fra Jill Loga, der beskriver det således: ”Godheten behøver bare å uttrykkes for å bli konklusjon” (ibid.: 29). Godhed er et overskudsphænomen, som en stærk udviser overfor en svag, hvortil der forekommer en magtposition fra den stærke overfor den svage. Det er vigtigt at identificere godhedsargumenterne og klarlægge hvilke data, der ligger til grund for argumentationen, fordi er der data nok til disse påstande? (ibid.: 29). Derfor er det vigtigt at gå ind og fremfinde Joannahusets godhedsargumenter og deres intentioner, da godhedsargumenter godt kan være skjulte som velbegrundede argumenter.

Disse to begreber vil, i dette projekt, blive benyttet ift. Joannahuset og deres arbejde med de børn og unge, der henvender sig til dem. I kontekst med Joannahuset hersker der ingen tvivl om at huset, dets frivillige og ansatte arbejder ud fra en god intention. De vil det absolut bedste for unge i krise, men forvolder de kun godhed? Og hvor går grænsen i denne forbindelse? Disse er nogle spørgsmål der vil være interessant at have in mente, gennem læsningen af projektet, og som vi vil udfolde i vores diskussion.

1.4 Afgrænsning

I udformningen og specificeringen af dette projekt, er der blevet taget nogle fravalg, for at præcisere og gøre analysen så dybdegående som muligt. Det er bl.a. at der ikke bliver taget højde for kønsaspektet, da vi ikke har fundet det relevant for at besvare vores problemstilling. Det, selvom det kan ses i Ankestyrelsens undersøgelse, at der førhen har været et overtal af piger. I de forskellige historier i podcasten bliver det ikke tydeliggjort om der er forskel på piger og drenge. Derudover har vi også været nødsaget til at afgrænse os fra de mange synspunkter, der er at tage. Det er bl.a.: det frivillige aspekt, de ansattes øjne, kommunerne. Vi har i denne forbindelse valgt børnenes aspekt og deres historier. Dog med argumentation fra Joannahusets rapporter og Ankestyrelsens undersøgelse. Til sidst har vi besluttet at have fokus på unge-perspektivet og ikke taget aldersaspektet in mente, da vores empiri kommer fra unge i alderen 16-18 år.

1.5 State of art

I begyndelsen af vores projektproces, er der blevet foretaget en nuanceret litteratur- og informationssøgning. Det er blevet gjort, for at vi kunne danne os et overblik over forskningsfeltet vedrørende udsatte børn/unge og Joannahuset. Det er et vigtigt element, så projektet udformer sig til at blive relevant og nuanceret. Denne systematiske emnesøgning bliver dannet ud fra forskellige søgeord og boolske operatorer, der udgør vores søgestreng. Da søgestrengene har været med til at give et indblik i den eksisterende forskning på området, har den ligeledes været med til at bidrage til udformningen af vores problemformulering.

Som førnævnt, vedrører vores problemfelt og interesse Joannahuset, hvilket har dannet grundlag for vores første søgninger. Det foregik på Google, for at danne os et overblik over feltet og hvor vores interesse kunne finde sted. Vi har derefter fundet frem til deres hjemmeside og deres egne rapporter om huset. Derudover er de fleste artikler om huset fra 2022 og fremefter grundet det er et nyt tiltag. Dokumentaren *De Umyndige* bliver også nævnt i disse artikler og det er tydeligt at se, at dette er blevet et nyt og stort fokusområde i 2023. Det første søgeord har derfor været Joannahuset og hvis man søger på det Kongelige Bibliotek, kommer der kun tre resultater op. Der er et projekt fra RUC (2020), en bog om Joannahuset – set i et historisk perspektiv (2022) og en undersøgelse fra Ankestyrelsen (2023), som vi også benytter os af i dette projekt. Det kan dog også tages in mente, at Joannahuset åbnede i 2020, hvilket kan være en årsag til den manglende statistik og empiri på netop dette søgeord.

Da dette søgeord ikke gav så mange resultater, er det vigtigt at udvide søgefeltet. Det har vi gjort ved at tilføje ord til vores søgestreng, benytte os af flere forskellige søgestrengene og forskellige søgemaskiner bl.a. Google, Google Scholar og det Kongelige Bibliotek. Søgeres der på 'krisecentre AND børn', kommer der betydeligt flere resultater frem. Det omhandler dog primært kvindekrisecentre, hvor mødre har taget deres børn med sig og forskellige former for statistik over disse krisecentre.

2. Videnskabsteori

I det følgende afsnit vil vi præsentere vores videnskabsteoretiske grundlag for vores projekt, samt kigge med et kritisk blik på brugen deraf og koble vores videnskabsteoretiske positionering sammen med vores teoretiske islæt.

2.1 Videnskabsteoretiske overvejelser

Vi har valgt at inddrage fænomenologi som vores videnskabsteoretiske grundlag, da vi ønsker at undersøge de unges oplevelser af, hvilken betydning det har haft for dem at få hjælp gennem Joannahuset. Dette ønsker vi at undersøge ud fra et førstepersonsperspektiv, som bl.a. er kendetegnet ved fænomenologien. Fænomenologien ser altså verden gennem et førstepersonsperspektiv og har dermed de subjektive oplevelser, forståelser og erfaringer som centrum (Zahavi, 2003: 16). Lige præcis derfor er den interessant for vores problemstilling, set ift. hvordan de unge oplever brugen af huset og hvordan de ser skiftet mellem før, under og efter deres brug af huset. På den måde kan vi se på virkeligheden, der er i Joannahuset og søge at forklare det ud fra de subjekter, der har erfaringen med sig.

Fænomenologien er grundlagt af Edmund Husserl (1859-1938) i starten af 1900-tallet. Husserl ønskede at udvikle en videnskab, hvis fokus ikke var ud fra et objektive synspunkt, men derimod var fokuseret mere imod det komplekse i subjektet og dets psykiske liv (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015: 218-219). Hvorfor han mente at verden altid vil være subjektiv og derfor kun besidder en subjektiv sandhed (Husserl, 1997: 121). Man vil altså gerne forstå et socialt fænomen ud fra de aktører, der oplever det. En af de vigtige elementer indenfor fænomenologien er ideen om, at den menneskelige bevidsthed altid er intentionel. Her skabes der fokus på, at man altid oplever noget som noget bestemt, f.eks. tænker vi altid på noget

bestemt og sanser altid noget særligt. Det vil altså sige: “Intentionaliteten ophæver på den måde opdelingen mellem menneske og verden, idet mennesket på den ene side altid er rettet mod verden, og verden på den anden side er rettet mod mennesket” (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015: 219). Hvorfor det er interessant at kigge på ift. vores projekt, er at vi gennem intentionaliteten kan få adgang til fænomenet Joannahuset og beskrive det ud fra den betydning de unge brugere af det tillægger det ud fra den bevidsthed de har, hvilket Husserl klarlægger således:

“[...] sansningen er kun min, det sansende subjekts oplevelse. Erindring og forventning er også subjektive oplevelser [...] gennem hvilke man når til den middelbare sættelse af en real væren og til fastsættelsen af enhver sandhed om væren.” (Husserl, 1997: 90).

Hermed kortlægger Husserl at det, der sanses, er en subjektiv oplevelse og derfor kan man kun forstå oplevelsen og fænomenet derigennem. I de senere tekster fra Husserl kom begrebet livsverden frem (Husserl, 1997). Det er et begreb, der også giver mening set ift. vores projekt, da vi kigger på de unges subjektive dagligdag og dermed deres livsverden både før, under og efter deres ankomst og brug af Joannahuset. Det giver mening her, da man netop kan beskrive de forskellige fænomener og gå bag om forforståelser, sociale og kulturelle påvirkninger, som man ikke tænker over, kan have betydning for, hvordan ens verden bliver opfattet (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015: 220).

I vores arbejde med fænomenet har vi forsøgt, så vidt muligt, at sætte vores egne forforståelser i parentes, hvilket også er centralt for fænomenologien at forskeren gør dette. Med andre ord er det en fænomenologisk reduktion, som Husserl kalder en epoché (Husserl, 1997). Dette betyder at reduktionen indebærer at man møder fænomenet åbent, fordomsfrit og intuitivt (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015: 220). En ting vi gerne vil, er at sammenfatte de unges subjektive perspektiver ud fra deres oplevelse af virkeligheden. Se på deres følelser, tanker og handlinger ud fra den kontekst, de befinder sig i. Det vil vi gøre gennem en kvalitativ undersøgelse ud fra psykologen Amedeo Giorgis (1931-) fænomenologiske metoderegler som vi vil bruge som analysestrategi for at udfolde fænomenet Joannahuset. Dette vil vi udfolde i første del af vores analyse.

2.2 Videnskabsteori ift. teori

Dette afsnit vil give et indblik i hvordan vi vil benytte os af videnskabsteorien i projektet, med henblik på Peter L. Berger og Thomas Luckmanns teori om subjektets socialisering. De skriver

sig ind i den fænomenologiske tradition, hvilket bliver tydeliggjort i diverse empiri. I bogen *Kvalitative metoder*, bliver der f.eks. skrevet: “Berger og Luckmanns fremstilling af, hvordan mennesker skaber sociale tilstande ved at danne sig billeder af hinanden og gøre hinanden til typer med bestemte roller, er blevet en klassisk tekst, der også har stor relevans for psykologien.” (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015: 224). Derfor er det tydeligt at læse frem, at Berger og Luckmann skriver sig ind i fænomenologien, og da det netop er denne teori vi gennemgående arbejder med i projektet, tilskriver vi os den fænomenologiske videnskabsteori. Ligeledes er der, i introduktionen i deres egen bog om den sociale konstruktion af virkeligheden, et afsnit om den fænomenologiske arv, der er skrevet af Finn Collin. Collin argumenterer dog også for, at der er et marxistisk aspekt (Collin, 2003). Det fænomenologiske er tydeligt ift. den sociale virkelighed og hvordan “[...] samfundet skaber mennesket, men mennesket skaber også samfundet [...]. Mennesket er et socialt produkt.” (ibid.: 7). Det er derfor relevant at benytte sig af den fænomenologiske teori, både ift. vores problemfelt, teorivalg og analyse af empirien.

Kritik

For at belyse det kritiske ved brugen af Berger og Luckmanns forståelse af fænomenologien, vil vi her gå ind i forståelsen af viden og virkeligheden. Både ift. viden og virkeligheden, er det ikke muligt at tale om, hvad der er gyldigt eller ikke-gyldigt, da noget kan være gyldigt og virkeligt i én samfundsforståelse og ikke-gyldigt i en anden. Verden får nemlig kun mening og betydning, fordi vi giver den mening og betydning og da individet dannes i kraft af dets medmennesker er forståelsen af verden bundet fast i, at man ser og forstår verden på samme måde. Ontologisk er der en verden, men det er op til os at give den betydning. En objektiv generel sandhed findes ikke, da den er subjektbestemt. Alle subjekter har nemlig deres egen forståelse af fænomenet og danner derfor deres egen personlige sandhed, så der findes ikke en fælles/relativistisk sandhed.

3. Teori – Subjektets socialisering

I det teoretiske afsnit vil der være nedslag i Peter L. Berger (1929-2017) og Thomas Luckmanns (1927-2016), teoretiske tanker og deres forståelse af subjektets socialisering. Berger var en østrigsk-amerikansk professor i sociologi og Luckmann var en amerikansk-østrigsk sociolog,

Vi tager således udgangspunkt i denne del af deres teoretiske palet med særligt fokus på den primære socialisering, sekundær socialisering og omsocialisering. Det gør vi for at få en forståelse af, hvilken betydning Joannahuset har for de unge gennem deres egne fortællinger i den udvalgte podcast. Da de unge, der benytter huset, ofte er uden for hjemmet, findes det relevant, da teorien her sætter særligt fokus på subjektets identitetsdannelse i sammenhæng med den verden (og det samfund) som subjektet befinder sig i. Herigennem kan vi få en indsigt i, hvad Joannahuset har haft af betydning for de unges identitetsdannelse, da de meget tydeligt fortæller, hvordan de har udviklet sig før, under og efter deres besøg i huset, som har været med til at forme dem videre. Set i tråd med vores fænomenologiske positionering forstår vi subjektet gennem sig selv og det er derfor kun ved at høre direkte fra de unge selv at vi kan få en forståelse af Joannahuset.

Den primære socialisering og hverdagslivets virkelighed

Berger og Luckmann har sammen beskrevet udtrykket 'social konstruktion' og hvordan et individ ikke bare bliver ikke en del af et samfund, fordi det fødes ind i det, men vil i løbet af opvæksten og igennem den primære socialisering, lære at blive en del af den sociale konstruktion, der er vores samfund. Dermed sagt at vi hele tiden udvikler os som individer i en dialektisk proces bestående af det samfund, vi er en del af, og hvad vi undervejs bliver mødt med og af. Herunder befinder den primære socialisering sig. Denne sker gennem individets signifikante andre - altså dets primære omsorgspersoner, hvor det er afgørende at der er en følelsesmæssig tilknytning (Berger & Luckmann, 2003: 169). Netop dette ligger deres tanker om hverdagslivet som virkelighed også til grund for. Her taler de om den hverdagslivsvirkelighed, der hver dag bliver fortolket af individets signifikante andre og videregivet i hvordan samfundet og verden skal forstås (ibid.: 58). Det vil altså også sige, at "Hverdagslivets verden er selvhævdende, og det kræver en overlagt kraftanstrengelse at udfordre den." (ibid.: 61). Hvilket lægger sig op ad, at for at ændre ens primære omstændigheder skal man virkelig ville det. Lige præcis derfor er det, ifølge Berger og Luckmann, vigtigt at de signifikante andre er meget involverede i individet, da det ellers vil

gøre det svært at blive en del af den sociale orden i et samfund. Individet spejler sig i dets signifikante andre og opnår den vej igennem en subjektiv sammenhæng og virkelighed ud fra det, der opleves. Ifølge Berger og Luckmann bliver selvet dannet - og er et produkt – af andres holdninger mod og overfor det (Berger & Luckmann, 2003: 172). Det er altså også her, at ens holdninger og normer til samfundet bliver dannet, og det er kun ved at identificere sig med dem, at man kan forstå sig selv. Berger og Luckmann forstår verden som forskellige virkeligheder og hvis individet bevæger sig fra en virkelighed til en anden, så vil der opstå en choktilstand (ibid.: 59). Begrebet om chok anvendes for at se på den verden som de unge har levet i indtil de kontaktede Joannahuset, og hvilken virkelighed de er blevet fortalt som værende 'rigtig'.

Typifikationer, handling og roller

For at kunne forstå diverse former for interaktioner mellem individerne, så er det, ifølge Berger og Luckmann, essentielt at indskrive sig i typer og roller. Typifikationen danner nemlig baggrund for den sociale interaktion (Berger & Luckmann, 2003: 69). Det er den måde, vi opfatter den anden på og skematiserer personen (typeskemaer). Det kan f.eks. være hvis personen er; en mand, tyk/tynd, stor/lille, advokat/tømrer osv. Denne skematisering er dog altid til forhandling, hvilket betyder at modpartens indblanding kan modificere typifikationerne, hvis de viser sig at være af forkert opfattelse (ibid.: 69). I forbindelse med typifikationerne kan der også være tale om anonymitet, hvilket indebærer de forudindtagelser, man har overfor modparten. Det kan f.eks. være de tanker, der er om en typisk misbruger eller en typisk franskmænd (ibid.: 70). Dette indikerer ligeledes, at jo mindre erfaring man har med modparten, jo mere anonyme vil kombinationen af typifikationerne være (ibid.: 71). Graden af anonymitet handler også om fortrolighed og interesse, selvom man f.eks. ser butiksassistenten dagligt, så er der ikke interesse og fortrolighed til at lære dem yderligere at kende (ibid.: 71). Typifikationerne er desuden også et vigtigt element, når Berger og Luckmann forklarer deres forståelse af roller.

Roller skal forstås ud fra et objektiviseret vidensforråd, der er ens for adskillige udøvere. For at forstå roller, er det essentielt at tale om udøverens handlinger og den institutionelle orden. En handling kan f.eks. være en bror, der slår en søster, da søsteren ikke opfører sig som broren vil have. Handlingen kan derfor blive objektiviseret socialt, hvilket betyder at en del af selvet bliver tilskrevet som: 'broren, der slår sin søster'. Dette påvirker selvopfattelsen, da selvet

identificerer sig med handlingen under udførelsen, der er dog mulighed for at danne distance til det i den efterfølgende refleksion. En rolle kommer dog kun til udtryk ved sprogligt objektiverede adfærdstypifikationer, der gentages og institutionaliseres (Berger & Luckmann, 2003: 111-112). Institutionalisering skal forstås ved: ”Institutionaliseringen indtræffer, hver gang bestemte typer af vanemæssige handlinger står i et gensidigt forhold til bestemte typer af udøvere.” (ibid.: 92). Berger og Luckmann kommer med et eksempel om at dømme, hvor udøveren tilskrives dommerens rolle og dertilhørende institution (ibid.:113). Derfor påtager individerne sig forskellige roller alt efter interaktionen og de gensidige typificerede handlinger, hvilket giver mulighed for at forudsige den andens handlinger ud fra adfærdsmønstret. Hvortil en ændring i disse handlinger kan skabe forvirringer (ibid.: 94-94).

Internalisering og den sekundære socialisering

Berger og Luckmann fokuserer også på internalisering, som klarlægger et individs forståelse af dets medmennesker og derefter opfattelsen af den omkringliggende verden som en betydningsfuld virkelighed (Berger & Luckmann, 2003: 169). Individet sætter ikke spørgsmålstejn ved den verden, som det får præsenteret af deres signifikante andre og lever med de spilleregler, der bliver fortalt. Individet internaliserer den verden som den eneste, der findes, hvilket også er derfor at den verden, der opleves i den primære socialisering, er langt dybere grundfæstet i individets bevidsthed og danner grobund for de sekundære socialiseringer man efterfølgende møder, da “Enten om man vil det eller ej lever man som barn i forældrenes verden” (ibid.: 183). Berger og Luckmann, benytter sig af sproget som den vigtigste del af både indhold og virkemiddel i socialiseringen, da det også er med til at gøre ens subjektivitet mere virkelig (ibid.: 174). Det er dermed i kommunikationen med andre, at individer finder en forståelse af verden og derigennem også finder en grundlæggende forståelse af sig selv.

Det som individet oplever i den primære socialisering, er med til at opbygge en tillid – eller mangel deraf – til samfundet omkring individet via dets signifikante andres definitioner af samfundet (ibid.: 176). Oplever individet svigt i den primære socialisering f.eks. ved en utilstrækkelig eller mislykket socialisering, vil det ofte mangle nogle grundlæggende forudsætninger videre i livet og særligt i forskellige sekundære socialiseringsprocesser.

Den sekundære socialisering er alt det, som individet bliver mødt af i det samfund det er en del af og bygger ovenpå den allerede eksisterende primære socialisering og den basisverden, som individet har tilegnet sig der (ibid.: 171). Den måde individet forstår verden på skal altid ses i

forbindelse med den viden individet har fra forældrene og den subjektive virkelighed, der findes der. Derfor kan der nemt opstå uoverensstemmelser mellem de to. Den socialisering, der finder sted her, er ikke bygget på følelsesmæssig identifikation, men derimod identificering mod andre, hvilket også er derfor at den ikke er lige så dybt forankret i individets bevidsthed som den primære er (Berger & Luckmann, 2003: 181). Derigennem kan et individ også opdage at den virkelighed, de har fået fortalt ikke, er den eneste virkelighed, der eksisterer. Hvorfor individet altid vil have behov for at blive bekræftet i den subjektive virkelighed, det befinder sig i og dermed også vedligeholde den, hvilket de signifikante andre spiller en stor rolle i (ibid.: 178). Vi anvender denne del, da det kan bruges til at forstå de unges modsathed overfor opdagelsen af at deres virkelighed ikke er den eneste og særligt med fokus på det skift indeni dem, der givetvis må finde sted, da det ændrer på noget i deres opfattelse og fastsatte primære socialisering.

Omsocialisering

Kigges der overordnet på Berger og Luckmanns tanker om socialisering mener de, at både en vellykket og en mislykket socialisering næsten er umulig, hvorfor de mener der findes forskellige grader af succes. En vellykket eller mislykket socialisering er i høj grad betinget af en samhørighed eller asymmetriskhed mellem den objektive og subjektive virkelighed og identitet (Berger & Luckmann, 2003: 205).

Selvom Berger og Luckmann taler for at den primære socialisering lægger grundstenene for et individs identitet hele livet igennem, er der mulighed for at ændre dette ved hjælp af særlige socialiseringsprocesser. Her taler de om alternation eller omsocialisering af individet. Herunder at den subjektive virkelighed kan transformeres og i et ekstremt tilfælde vil det betyde at opløse den verden, de ser som ægte og opbygge en ny, så individet således 'skifter verden' (ibid.: 198). Her går man altså ind i processer, der minder om den primære socialisering. Det vil sige, at der også skal være nogle 'nye' signifikante andre, der kan stå for den følelsesmæssige tilknytning og på den måde, kan de føre individet ind i en ny virkelighed (ibid.: 199). Dette forudsætter at individet skal holde afstand til dets tidligere signifikante andre i en tid, så omsocialiseringen har de bedste forudsætninger, hvorfor "Omsocialiseringen er med andre ord baseret på nutidens virkelighed, hvor den sekundære socialisering er baseret på fortidens virkelighed." (Berger & Luckmann, 2003: 205). Netop dette anvendes for at forstå de unges brug af personalet og de frivillige hænder i Joannahuset og det skift det givetvis har været for

de unge, da en anden socialisering er blevet etableret. Alt dette bliver uddybet i vores analyse.

3.1 Brugen af teorien

Vi mener det er vigtigt og ikke mindst nødvendigt i vores projekt, at forholde os til de unge før, under og efter opdagelsen af Joannahuset og anvendelsen af deres ydelser. De unge har en primær socialisering gennem en internalisering og et sprog for den verden de er opvokset i, inden de kommer til huset. Dem de har mødt på deres vej gennem deres sekundære socialiseringsprocesser, har været med til at få dem til at sætte spørgsmålstegn ved den måde, hvorpå de lever deres liv, hvilket har fået dem til Joannahuset. De unge er givetvis blevet bekræftet i deres mistillid til samfundet inden mødet med huset, og derfor vil der være mulighed for en omsocialisering. Her går de ansatte og frivillige ind og overtager den følelsesmæssige tilknytning og får dem herefter bragt ind i en ny virkelighed, gennem deres procedurer med, f.eks. rettighedsbaseret rådgivning og husly. Alt dette gør det vigtig for os at kigge på, hvilke processer, der finder sted hos de enkelte og dermed hvilket hul de mener at Joannahuset er med til at udfylde og hvilken rolle huset spiller i deres videre identitetsdannelse.

Kritisk blik på teorien

Da vi har valgt at benytte os af Berger og Luckmanns teoribegreber, er det vigtigt at have in mente at vi indskriver os i deres tænkning. Dette gør, at vi som forskere af dette projekt ser et fænomen som Joannahuset ud fra deres synspunkter og forståelse af viden/verden. Ansvaret for opvæksten, opdragelsen og individet i sig selv, ses i den primære og sekundære socialisering. Teorien kan sandsynligvis indebære nogle problematikker ift. hvis individet har psykiske lidelser, da Berger og Luckmann vil sige at det er forældrenes verden, børnene bliver født ind i. Hvad med det, der sker udover den primære og sekundære socialisering? Er der en gråzone derimellem? Det kan ligeledes være problematisk at tale samfund, da samfundet er en samling af individernes forståelse og oplevelse, som muligvis kan påtænkes at være set ud fra et snævert syn.

4. Metodiske overvejelser

Vi var, som nævnt i starten af vores projektudvikling, inde og se dokumentaren *De umyndige*. Vi brugte dokumentaren som forståelsesfelt og et springbræt til vores videreudvikling, samt

idégenerering af vores undersøgelse. Dette ledte os til et ønske om at generere empiri fra Joannahuset, hvilket har været en tidsmæssig og ressourcekrævende proces. Til at starte med troede vi ikke, at det var muligt at indhente empiri i samarbejde med Joannahuset. Vi forsøgte at kontakte dem telefonisk via deres kommunikationsansvarlige Carsten Støttrup, der henviste os til at skrive en mail, på grund af travlhed i huset, men uden held. Derudover har vi også forsøgt at gøre brug af eget netværk, hvor vi har rakt ud til en tidligere frivillig i huset og en ansat, men dette fik vi desværre heller ikke noget ud af. Da vi ikke havde modtaget svar, valgte vi at gå i en anden retning og se på empiri gennem podcasts. Til vores store overraskelse svarede den frivillige og sagde ja til at deltage i et interview. Til trods for at vi på dette tidspunkt var kommet langt i vores proces kunne vi ikke undlade den mulighed og har derfor valgt at inddrage vores interview med hende løbende igennem projektet. Den frivillige, ved navn Sofie, er 25 år og har været frivillig i omtrent 1,5 år.

Som tidligere nævnt vil vi gøre brug af den fænomenologiske analyse strategi, som vil blive udfoldet i første del af analysen (se s. 30).

4.1 Podcast

Vi har som vores primærempiri valgt at gøre brug af podcastserien: *Unge Stemmer*, der er produceret af Joannahuset i 2022. I podcastserien møder man forskellige unge, som fortæller deres livshistorie og hvordan de har gjort brug af huset og dets ydelser. Vi har taget udgangspunkt i podcasten for at få et indblik i husets unge. Der er i skrivende stund to sæsoner.

Alle afsnittene starter og slutter med en titelmelodi, som vi vil argumentere for taler til ens emotionelle følelser. Den sætter stemningen for, hvad man skal til at høre og er efter vores overbevisning nøje udvalgt for at give lytteren en stemning af, at det der skal til at fortælles, er vigtigt. Derudover starter de alle med følgende sætning: ”Joannahuset vil gerne give børn og unge en stemme, vi har derfor produceret en podcast der hedder *Unge Stemmer*, hvor unge deler deres historier” (Unge Stemmer, 2022). Ligesom de har udvalgt en start sætning, har de også en afslutningssætning, der lyder som følgende: ”Podcasten *Unge Stemmer* blev produceret af Joannahuset. Danmarks eneste krise- og rådgivningscenter for børn og unge [...]” (Unge Stemmer, 2022).

Vi er i brugen af podcasten opmærksomme på, at det er Joannahuset, der har produceret den. Det gør, at vi har et kritisk blik, når vi benytter os af den, da det er historier, der er udvalgt af dem, og der derfor er tale om allerede bearbejdet empiri, som er redigeret og har haft et særligt

formål i fremstillingen. Det kan betyde, at de har udvalgt succeshistorier, hvor de unge forekommer positive med deres oplevelser vedrørende huset og den hjælp de får. Joannahuset er, som nævnt, en NGO. Dette kan derfor også have en indvirkning på, hvad de viser.

Derudover er det også værd at have in mente, at historierne fra de unge er fortalt retrospektivt. Det vil sige at vi må formode, at de unge har talt om deres historier før de gør det i podcaststudiet, hvorfor de derfor har refleksioner med ind over deres fortælling, som de både selv er kommet frem til, samt har fået hjælp til at finde frem til efterfølgende. Efter vi har lyttet til alle afsnittene i podcasten, har vi udvalgt tre fortællinger, som vi mener er relevante ift. vores problemformulering. De unge, vi har fravalgt, har bl.a. fokus på deres misbrug og kommer ikke nærmere, eller nok, i dybden med, hvordan deres oplevelse med Joannahuset har været.

I den følgende del af projektet henviser vi til de specifikke afsnit af podcasten *Unge Stemmer* ved at skrive navnet på den unge efterfuldt af tidspunkt f.eks. (Ida, 5:40), dette refererer altså til *Unge stemmer* i litteraturlisten.

4.2 Semi-struktureret interview

Vi har, som tidligere benævnt, forsøgt på forskellige måder at komme i kontakt med Joannahuset, da vi godt kunne tænke os at lave semi-strukturerede interviews med enten nogle af de unge, der kommer i huset, de ansatte, frivillige eller lederen, alt efter hvad der kunne lade sig gøre. Ønsket om at benytte interviews kom på baggrund af vores problemformulering, da det ville give os en mere dybdegående viden om Joannahuset og forståelsen af det arbejde, de udfører. Denne dybdegående viden kan knyttes til begrebet *førstehåndsperspektiv*, hvilket betyder at man kan få et indblik i informantens egne oplevelser (Zahavi, 2003; Kvale & Brinkmann, 2015: 19). Interviewet med Sofie gav os adgang til at få hendes oplevelser af arbejdsdagen, problematikkerne, mødet og håndteringen af de unge fra hendes udgangspunkt. Hvis vi derimod havde haft mulighed for at tale med de unge brugere af huset, ville vi have haft mulighed for at forstå deres følelser og hvilken rolle Joannahuset har haft i deres hverdagsliv.

Kvale og Brinkmann beskriver forskningsinterviewet således: “Formålet med det kvalitative forskningsinterview, der her diskuteres, er at forstå temaer i den levede dagligverden ud fra subjekternes egne perspektiver” (Kvale & Brinkmann, 2015: 45). Strukturen for denne form for interview tenderer til en hverdags samtale, hvilket ligger til grund for den semi-strukturerede

del af interviewet (Kvale & Brinkmann, 2015: 47). Det betyder, at vi har udarbejdet en interviewguide, ud fra relevante temaer. Denne interviewguide danner retningslinje for interviewet, men interviewer (os) og interviewpersonen (den frivillige) har mulighed for at afvige fra den, alt afhængig af, hvor samtalen bærer os hen (ibid.: 47). Det er ikke en fuldstændig åben samtale, men heller ikke et lukket spørgeskema (ibid.: 49).

Denne metodiske tilgang har baggrund i det fænomenologiske udgangspunkt, da forskningsinterviewet i sidste ende vil give os mulighed for bedre at kunne forstå fænomenet Joannahuset, ud fra den frivilliges egen virkelighed og forståelse (ibid.: 48). Vi har dog stadig haft fokus på børneperspektivet, men set ud fra den frivilliges øjne, oplevelser og eksempler.

Interviewguide, udførelse og kodning af interview

Som nævnt, har vi udarbejdet en interviewguide. Denne guide er lavet på baggrund af vores problemformulering og arbejdsspørgsmål. Det betyder at vi startede med at kigge på vores arbejdsspørgsmål og derudfra udvælge nogle relevante temaer, som var vigtige at berøre i selve interviewet (Kvale & Brinkmann, 2015: 52). Vores interviewguide blev efter nøje udvælgelse inddelt i følgende temaer: introduktion/overordnet, opgaver og før/under/eftersynet. Det første tema, gav os mulighed for at forstå hvem Sofie er og hendes tanker om huset på et overordnet plan. Derefter spurgte vi indtil hendes arbejdsopgaver og hvordan hun oplever at arbejde i Joannahuset, hvorefter vi til sidst spurgte ind til hendes oplevelser med de unge i huset. Det er både ift. hvordan hun oplever at de træder ind eller ud af huset, hvilke problematikker de har med i bagagen og om hun har oplevet at der er nogle unge som de ikke har kunne hjælpe (se bilag 1: interviewguide) Vi har forsøgt at sætte et kritisk blik på nogle af spørgsmålene, da det er et aspekt, der kunne mangle i vores anden empiri (podcasten).

Interviewet blev foretaget over Facebook, hvor vi både benyttede os af lyd og video, så vi kunne reflektere over interviewpersonens kropssprog i sammenhæng med hendes udtalelser. Det startede med en afslappende hverdagssnak, for at få hende til at føle sig afslappet og herefter gennemgik vi vores interviewguide. Vi forsøgte så vidt muligt undervejs i interviewet at få hende til at beskrive situationerne så detaljerede og specifikke, som muligt. Vi var meget lyttende og gav hende plads til at udfolde sine fortællinger. Vi afsluttede interviewet med en debriefing: 'er der mere du vil tilføje?', hvor Sofie fik mulighed for at fortælle det sidste. Det gav de resterende tanker om bl.a. kommunernes rolle, forældresamtykke og ændringen i fordelingen af arbejdsansvaret frivillig vs. ansat.

Vores første udgangspunkt for transskriberingen var at lave en ikke-fuldstændig transskribering, men udvælge de citater og temaer, der ville være relevante for vores analyse og diskussion. Under transskriberingen var det dog svært at udelukke det ene fra det andet, så det endte ud i en næsten fuld transskribering, dog uden den helt præcise ordlyd. Vi har derfor efterfølgende fundet passager, vi har skrevet ud til præcise citater, som vi har kunne bruge direkte.

4.3 Dokumenter

I denne opgave har vi særligt gjort brug af fire dokumenter. Disse er en udgivelse fra Ankestyrelsen og tre rapporter om Joannahuset, der er udgivet af huset selv. De omhandler deres første leveår. Disse dokumenter vil vi komme nærmere ind på i det nedenstående afsnit.

Ankestyrelsen

I januar, 2023, udgav Ankestyrelsen *Undersøgelse om ungekrisecenteret Joannahuset*. Ankestyrelsen var af Social- og Ældreministeriet blevet bedt om at undersøge Joannahuset med ønsket om at belyse målgruppens behov, samtidig med at undersøge om huset, de unge og kommunerne oplever behovet bliver dækket af den nuværende lovgivning på området (Ankestyrelsen, 2023:5). Formålet med undersøgelsen har bl.a. været at belyse handlemulighederne for Joannahuset, kommunerne og Ankestyrelsen i den nuværende lovgivning, når en ung kontakter Joannahuset. Et andet formål har været at belyse, hvordan de unge benytter sig af huset og oplevelsen af at kontakte det. Derudover belyser de også hvordan huset samarbejder med nogle udvalgte kommuner og om hvad der er godt og hvad problematikkerne er i samarbejdet.

Vi har valgt denne undersøgelse for at kunne nuancere blikket på Joannahuset. Da vi ellers kun har empiri fra huset selv og fra den frivillige Sofie. Vi er dog opmærksomme på, at denne undersøgelse er lavet af et politisk drevet ministerie, der har baggrund i regeringen og varetager kommunernes indsatser for bl.a. socialt udsatte børn og unge.

Rapporterne

Joannahuset har i løbet af de første år udgivet tre rapporter, som er henholdsvis: et tilbageblik på det første halve år, det første år og de første to år. I rapporterne er der bl.a. tal og statistikker på de børn og unge, der har henvendt sig til Joannahuset, samt citater fra dem. Det skal derfor også nævnes, at alt, der videregives i rapporterne, er efter deres hensigter og hvad de mener er vigtigt. De har, bl.a. fokus på hvad de mener er et problem i forbindelse med hjemløshed (Joannahuset, c, u.å: 38). Det er ligeledes værd at have in mente, at Joannahuset er en NGO og rapporterne derfor også skal læses med det for øje. Både for at tilkendegive, hvorfor det er vigtigt at de eksisterer og ligeledes er til for at klargøre, hvad de bruger deres ressourcer på. Derudover har vi været opmærksomme på, at det er allerede redigeret materiale. Joannahuset skriver selv at de har anonymiseret eller pseudonymiseret de fleste kvalitative beskrivelser og kvantitative data, samt at de slører nogle fortællinger yderligere ved at sætte flere fortællinger sammen i en (ibid.: 10).

Vi har valgt at benytte os af disse rapporter, da vi mener de giver et detaljeret indblik i Joannahusets relevans, hvilke problematikker de kan have og diverse statistikker derfra. Vi har valgt at gøre brug af rapporterne til baggrundsviden, samt inddragelse i enkelte analysedele.

4.4 Etik

I kvalitativ forskning, er det vigtigt at tage højde for de etiske problematikker og potentialer, som metodevalget er medvirkende til. Svend Brinkmann har skrevet et kapitel i bogen: *Kvalitative Metoder*, om etik i den kvalitative forskning. Dette kapitel har været med til at sætte nogle tanker i gang vedrørende vores egen forskning, som vi har taget til efterretning.

Vi har valgt at inddrage podcasten som vores primære empiri, men havde tanker om at lave interview inden da. Vi ville gerne have haft interviewet nogle af de børn og unge, der benytter sig af Joannahuset, hvor vi i denne forbindelse gjorde os mange etiske tanker. Dette har også været en årsag til, at vi ikke har presset mere på hos Joannahuset, da vi personligt ikke mente det ville være etisk korrekt.

Derudover har vi ikke selv fremstillet podcasten eller inddraget de unge i vores empiriindhentning, og derfor har vi ikke foretaget etiske overvejelser i forbindelse med udførsel af f.eks. et interview med de unge. Podcasten er offentligt tilgængelig og derfor må man antage at udgiverne har gjort sig tanker om dette. Vi har dog taget højde for hvordan, vi

bruger podcasten, og hvordan vi analyserer den. Derfor har vi gennem vores metodeafsnit prøvet at være så gennemsigtige som muligt. Vi har senere i projektet valgt at lave en præsentation af de unges historier, hvilket kan virke meget dybdegående og personligt, eftersom det ligger i en offentlig podcast, har vi vurderet, at det både er relevant og etisk korrekt.

Yderligere har vi foretaget et interview med en frivillig fra Joannahuset, hvorfor vi bl.a. har lovet hende anonymitet. Vi tildeler hende derfor et andet navn og udelukker andre personfølsomme data. Derudover har vi valgt at udlade et afsnit for anonymiseringens skyld, hvor situationen, tilliden og samtalen, muligvis har ladet hende rive med. Da vi kender til interviewpersonen, var der mulighed for at forskningsrelation ville blive over-intimiseret, hvilket vi har prøvet at undgå ved at opstille en mere professionel situation, der stadig virkede behagelig.

4.5 Kvalitetssikring af metodologien

Vi benytter os af begreberne: transparens, gyldighed og genkendelighed i stedet for reliabilitet, validitet og generalisering. Dette valg er taget på baggrund af den særegenhed, den kvalitative forskning har ift. den kvantitative. Derfor benytter vi os af de kvalitative kvalitetsbegreber (Tanggaard & Brinkmann, 2015: 522).

Kvalitet – transparens, gyldighed og genkendelighed

I udformningen af vores metodeafsnit har vi forsøgt at være gennemsigtige ift. vores fremgangsmåde og grundantagelser. Vi er opmærksomme på at det ikke er muligt for en anden forsker at lave et fuldkommen ens interview eller analyse af podcasten (Tanggaard & Brinkmann, 2015: 522), hvilket gør at vi har haft fokus på, at det skal være detaljeret og nøjagtigt. Gennem udformningen af interviewet var vi opmærksomme på ikke at stille ledende spørgsmål, for bedst muligt at få hendes egne tanker.

For at påvise gyldigheden af vores empiri, kan vi tage interviewprocessen for øje. Vi har til at starte med operationaliseret vores begreber for, at vores interviewperson bedst muligt kunne forstå meningen. Dertil har vi taget udgangspunkt i vores problemformulering og arbejdsspørgsmål, da vi udformede interviewguiden, så vi bevæger os indenfor vores fænomen. Vi undersøger det vi gerne vil undersøge og kun medtager det, der er relevant for vores

undersøgelse. Derudover var Sofie meget beskrivende og detaljeret i hendes udtalelser, hvilket har gjort, at vores kvalitet er højnet i interviewet. Det handler nemlig både om forarbejdsdelen, interviewerens og interviewpersonens.

Som nævnt gør vi brug af en podcast som vi ikke selv har fremstillet, og derfor er det ikke muligt for os at være gennemsigtige ift. de bagvedliggende metodiske tanker. Derudover har det ikke været muligt at situere de unge fra podcasten fuldkommen, men vi har beskrevet det væsentlige i præsentationen af de unge. Både i podcasten og interviewet berøres der emner, der ikke er relevante for analysen, hvortil vi har fravalgt dem eller benyttet os af citaterne i diskussionen. Det er ligeledes vigtigt at kigge på hvordan arbejdet har været med det empiriske materiale. Dertil er der blevet dannet en meningskondensering af podcasten, som er blevet omdannet til temaer for vores analyse.

Ud fra det fænomenologiske standpunkt, er det ikke muligt at generalisere på baggrund af tre unges historier, da alle har forskellige virkeligheder. Der kan dog argumenteres for at vi har fremfundet tendenser i analysen, hvorved vi også har benyttet os af rapporter og undersøgelser, der siger noget mere generelt om de unge, der benytter sig af Joannahuset. Ved at anvende personlige historier og rapporter/undersøgelser, er der mulighed for at kunne argumentere for nogle mere generelle tendenser for disse unge, der benytter sig af huset. Dette kan udvise genkendelighed for unge i en lignende situation.

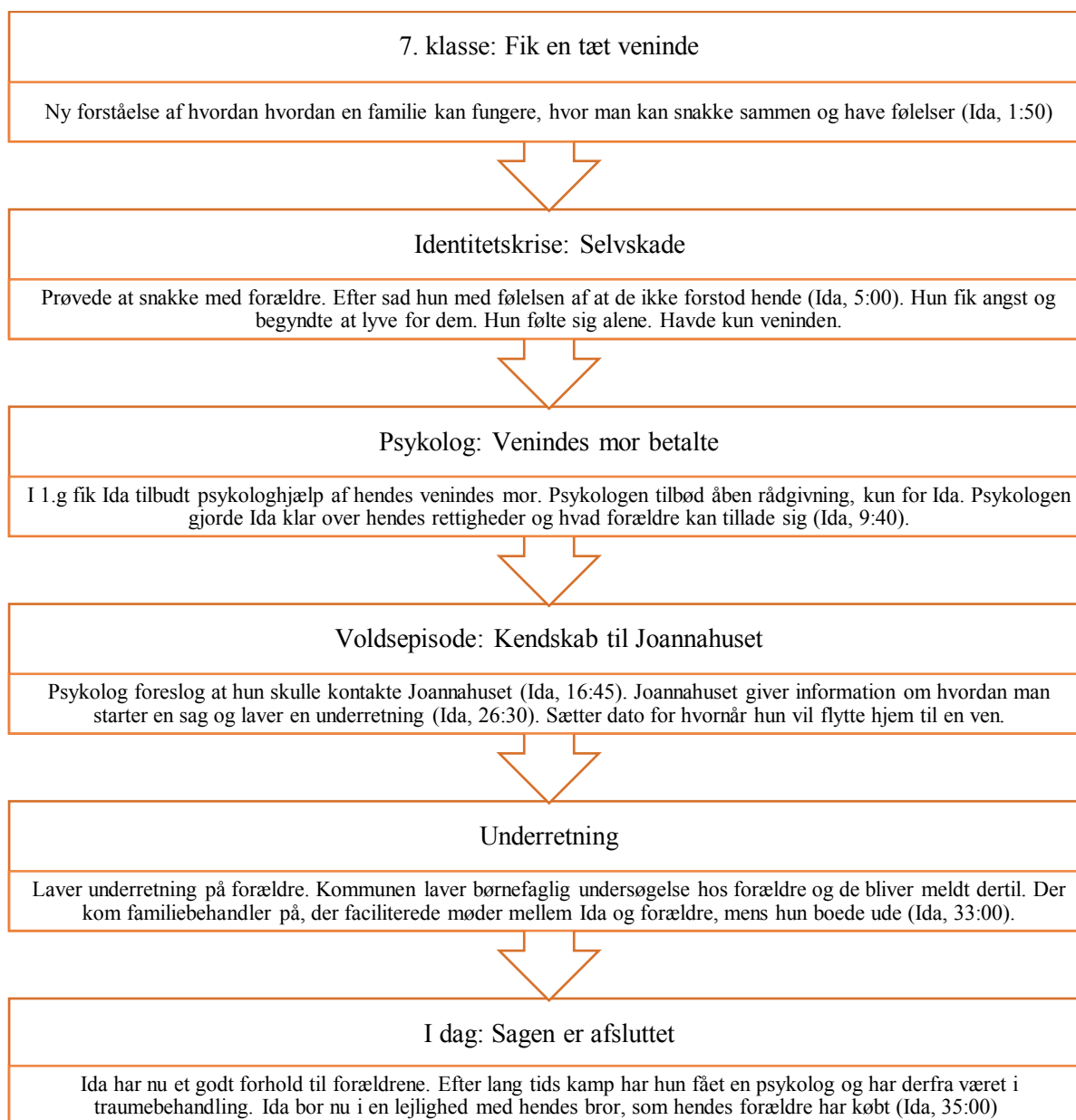
Endelig, har vi søgt at sætte vores egne forforståelser i parentes (epoché). Både til lytningen af podcasten og til interviewet har vi mødt fænomenet fordomsfrit og åbent, så vi ikke har påvirket empirien med vores egne fordomme. Det har vi gjort ved at være åbne og reflekterede over at vi har forskellige forforståelser og derefter har vi sat ord på dem, så vi var klar over at de fandtes, men forsøgt at lægge dem til side, når vi har skulle analysere, meningskondensere og udføre interviewet.

5. Præsentation af de unge i podcasten

Efter aflytningen af alle afsnittene udvalgte vi de mest relevante og beskrivende historier. De historier vi har udvalgt, er fra følgende unge: Ida, Amir og Philina. Herunder vil deres baggrundshistorier blive præsenteret.

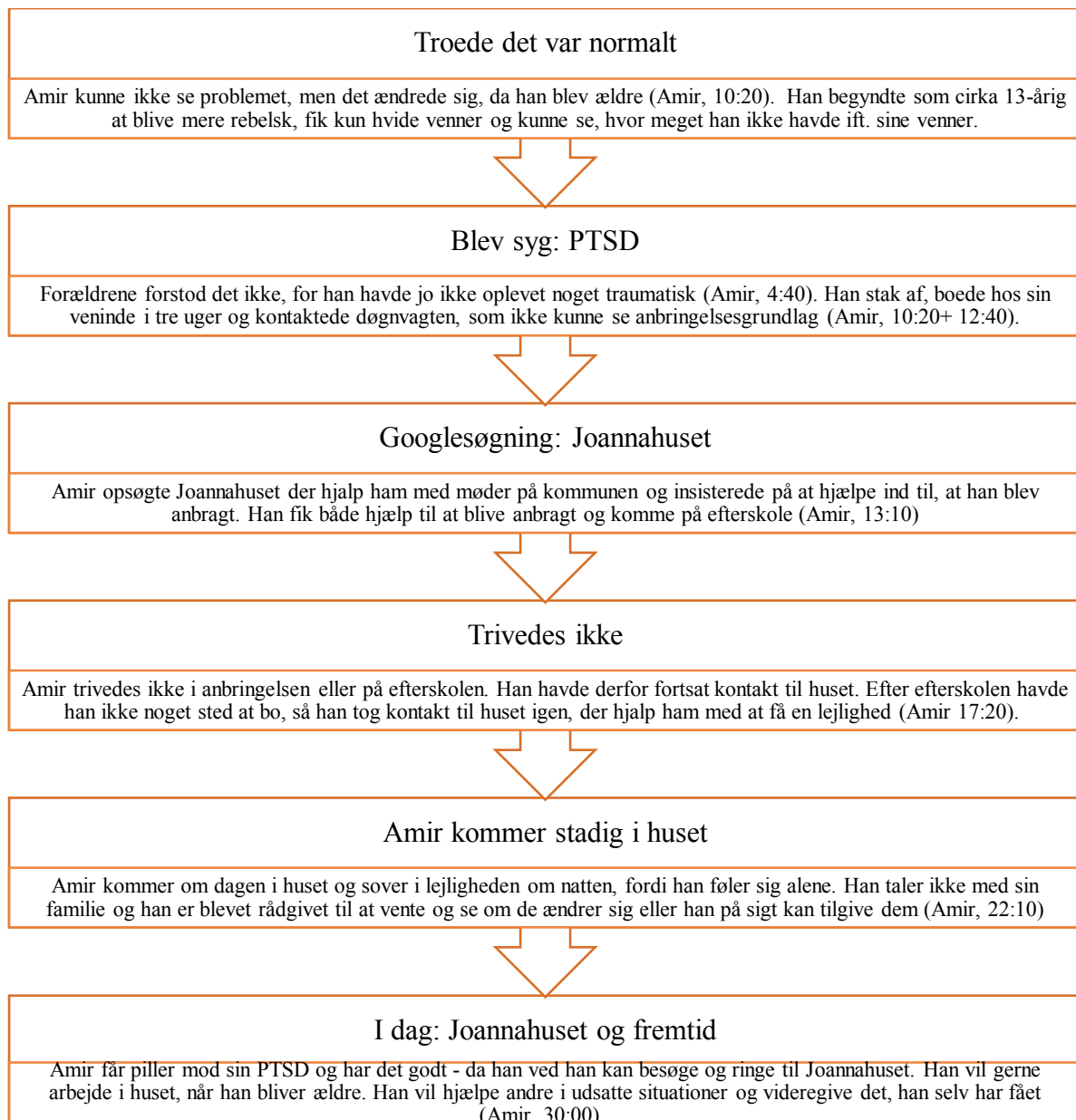
5.1 Ida

Ida var 18 år gammel, da hun deltog i podcasten. Hun har tre ældre søskende og kommer fra en familie, hvor man skændtes meget. Ida beskriver at hendes far er meget dominerende og kontrollerende og at hendes mor er medløber (Ida, 1:10).

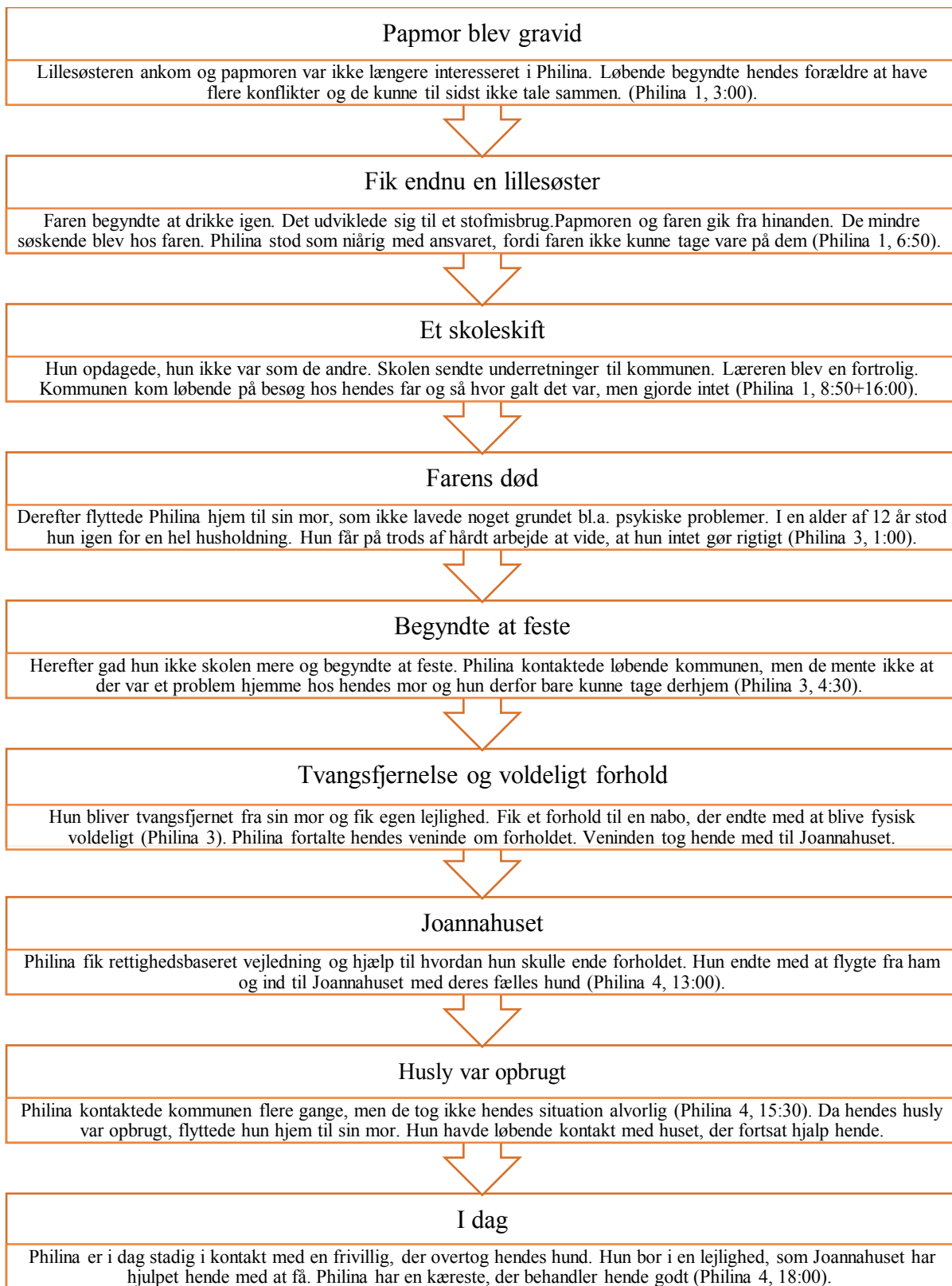
5.2 Amir

Amir var 16 år, da han medvirkede i podcasten og er den yngste i en søskendeflok. Han levede i en familie med meget social kontrol og hvor han, f.eks. hele tiden skulle praktisere deres religion og hvor der var fysisk vold i familien (Amir, 1:00) Han søgte meget væk gennem skolen, sport og arbejde.

5.3 Philina

Philina var 17 år, da hun deltog i podcasten. Hendes historie er opdelt i fire episoder. Philinas forældre mødte hinanden på en døgnbehandling for misbrugere, men var clean, da de fik hende. To måneder efter hun var født, gik forældrene fra hinanden. Philinas far fik en ny kæreste, der til at starte med behandlede hende som sin egen (Philina 1, 1:30).

6. Analyse

Det nedenstående analyseafsnit vil være delt op i to overordnede dele, hvor den første del vil udgøre vores fænomenologiske analyseproces. Hertil vil der være en gennemgang af meningsenheder og dertilhørende temaer, der er relevante for vores fænomen. Anden del af vores analyse vil tage udgangspunkt i udvalgte citater fra podcasten, der yderligere er inddelt i tre analysenedslag: før Joannahuset, i kontakten til Joannahuset og efter Joannahuset.

6.1 Fænomenologisk analyseproces

I den første del af vores analyse vil vi, som nævnt, gøre brug af Giorgis fænomenologiske metoderegler som analysestrategi. Disse metoderegler har til formål at åbne vores bevidsthed for, at fænomenet kan fremstå så klart som muligt, uden at vi påvirker det med vores forforståelser (Jacobsen, Tanggaard & Brinkmann, 2015: 227). Giorgis metoderegler består af følgende trin:

- Det første trin går ud på, at man skal erhverve sig en konkret beskrivelse af fænomenet, som er erfaret af en person. Inden beskrivelsen analyseres, er det vigtigt at forskeren åbner sig op for materialet og sætter parentes om sine forforståelser. Med udgangspunkt i dette, handler det om at forskeren får en forståelse for beskrivelsen i sin helhed.
- Det næste trin er nu at genlæse det igen langsommere og med fokus på at skabe meningsenheder.
- Det tredje trin er at omdanne de dannede meningsenheder til kategorier og begreber, der kan udtrykke den videnskabelige betydning, som man er interesseret i at få belyst. Det er først her man kan gå ud over informanternes eget sprogbrug.
- Det sidste trin er at uddrage den generelle struktur på baggrund af de etablerede kategorier, som informanterne har oplevet. Målet med denne proces er at finde det generelle i det konkrete gennem fænomenologisk arbejde (ibid.: 228).

Vi har i vores projekt forsøgt at få et helhedsindtryk af fænomenet Joannahuset, ved at lytte til podcasten *Unge stemmer* flere gange, både sammen og hver for sig, hvor vi løbende har noteret ned. Gennem dette har vi fundet frem til følgende meningsenheder og kategorier:

Meningsenhed 1. kodning	Meningsenheder 2. kodning	Kategorier
Drømmen	Før Joannahuset	<ul style="list-style-type: none"> • Relation til forældre • Facaden • Ny forståelse af egen virkelighed • Forældrene kan ikke se problemet
Baggrundshistorien		
Opvæksten		
Forhold til familie (forældre, søskende)		
Facade ‘må ikke vise følelser’ ‘følelsesløs’		
Den unges mentale tilstand ‘selvmordstanker’ ‘skære i sig selv’ ‘ptsd’ ‘angst’ ‘føle sig usynlig’	I kontakten til Joannahuset	<ul style="list-style-type: none"> • Forventninger til krisecenter • Mødet med Joannahuset
Blev mere rebelsk, stædig (skift i selvpfattelsen/identiteten?)	Efter Joannahuset	<ul style="list-style-type: none"> • Relation til Joannahuset • Relationen til forældrene • Drømmen
Bliver opmærksom på at Joannahuset findes		
Er deres krise slem nok?		
Mødet med Joannahuset		
Frirum		
Konfrontering		
Komme væk fra hjemmet		
Kommunens indblanding: anbringelse og manglende hjælp		
Hjælpen fra Joannahuset		
Hvor er de nu?		

Efter arbejdet med analyseprocessen, har vi ud fra vores 1. og 2. kodning af meningsenhederne, fundet frem til podcastens relevante kategorier. Meningsenhederne fra 2. kodning og kategorierne har vi udvalgt til inddelingen af vores analyse. For at kunne besvare vores

problemformulering har vi derfor fundet det relevant at kigge på før, under og efter Joannahuset, hvilket også er en tydelig inddeling i de unges historier.

Da vi har forsøgt at få et helhedsindtryk af fænomenet gennem en podcast, har det haft betydning for vores empiri, eftersom vi ikke har haft indflydelse på spørgeguiden, samtidig med at vi heller ikke, af gode grunde, har kunne stille opfølgende/uddybende spørgsmål. Giorgi lægger vægt på, at en dataanalyse er afhængig af, at beskrivelserne er gode og fyldestgørende (Giorgi, Giorgi & Morley, 2017: 182-183) og vi har her vurderet at beskrivelserne fra de unge i podcasten er gode og fyldestgørende nok til, at vi har kunne bruge det som vores data.

6.2 Teoretisk analyse

Analysen tager udgangspunkt i citater fra *Unge stemmer* som vi på baggrund af Berger og Luckmann vil se på generelle træk og forståelser af deres oplevelser ved brugen af Joannahuset. Vores analyse er inddelt i følgende afsnit 'Før Joannahuset', 'I kontakten med Joannahuset' og 'Efter Joannahuset', som vi har fundet særligt centrale for forståelsen af fænomenet Joannahuset.

6.2.1 Før Joannahuset

Relationen til forældrene

Igennem vores aflytning af podcasten er det tydeligt fra starten af, at der er et stort fokuspunkt på de unges relation til deres forældre og søskende. Ida starter med at forklare, at hun kommer fra et hjem, hvor de skændtes meget og oplevede at særligt hendes far var meget kontrollerende og dominerende, hvorimod hendes mor var medløber (Ida, 1:30). Amir plages af social kontrol, hvilket for hans opvækst betød at han f.eks. ikke måtte have hvide venner/veninder, og så var han underlagt forældrenes praktisering af religion, der foregik ofte (Amir, 1:30 + 11:00). Philinas forældre var tidligere misbrugere, hvor hendes far senere i historien genoptager et stort misbrug og hendes mor har store psykiske udfordringer, hvilket var en af årsagerne til at hendes relation til forældrene blev problematisk (Philina 1, 1:00). Til trods for at det i Philinas historie ikke er grundet hendes forældre, at hun kontakter Joannahuset, finder vi det stadig relevant og vigtigt at trække frem, da det er dem, der er med til at danne hendes livsforløb. Trækkes der på den teoretiske tænkning fra Berger og Luckmann er det forældrene, der er de signifikante andre, og denne relation har derfor betydning for de unges videre livsforløb. De spejler sig i deres forældre og bliver født ind i deres verden, hvorfor det er denne virkelighed, der bliver deres

egen. De internaliserer således forældrenes udgave og forståelse af samfundet og gør det til deres egen, hvori relationen til forældrene bliver skabt. Dette kan f.eks. ses i at Philina begynder at drikke ligesom sin far, og hans verden nu bliver hendes.

Både Amir, Ida og Philina fortæller, at de alle oplever at få meget skældud, hvilket derfor bliver en del af deres hverdagslivsvirkelighed. Ida prøver på et tidspunkt at forstå, hvorfor forældrene agerer som de gør, men da de ikke selv kan se at det er en problematisk adfærd, så ender det ud i at hun bliver selvskadende (Ida, 3:20). Hertil har hun tanker om, at forældrene ikke kan se det, fordi de selv er vokset op i, hvad hun betegner som en 'en mærkelig barndom' (Ida, 20:30). Herfra kan det tolkes, at hvis forældrenes opvækst har været præget af de samme udfordringer, har de altid haft en forståelse af virkeligheden og samfundet som værende et sted, hvor det er okay at behandle mennesker sådan. De er ikke blevet udfordret på deres måde at være i samfundet på. Hvilket tydeliggøres, da Ida oplever at faren kommer med udtalelser om hendes selvskadende adfærd: "Ida ved godt selv hvad hun har gjort" (Ida, 5:40), hvilket fører til at hun får skyldfølelse og må undskylde for at have skåret i sig selv. Moren virker derimod passiv og trækker sig i den situation, hvor faren og broren skælder Ida ud (Ida, 5:40). Tilliden til forældrene er noget, der bygges op og understøttes af den primære socialisering og i Idas tilfælde bliver den til mistillid og hun begynder at lyve overfor dem. (Ida, 8:00).

I Amirs historie fortæller forældrene direkte, at hver gang han har gjort noget forkert i deres øjne, så bliver de syge og dårlige og han derfor skal føle skyld over hans handlinger. Derfor føler han, at han er nødt til at leve efter deres regler og den sociale kontrol i hjemmet (Amir, 6:20). Philinas problematikker kommer derimod til udtryk, da hendes far finder en ny kæreste, efter bruddet med moren. Papmoren er til at starte med rigtig god for hende, men efter faren og papmoren får et fælles barn, ændrer papmorens opførsel sig markant og Philina oplever stor forskelsbehandling. Hertil fortæller Philina "Jeg mærker hurtigt, at alt fokus er på min lillesøster, fordi det er jo hendes eget eller hendes rigtige barn [...] jeg føler mig sådan lidt usynlig. Jeg føler at selvom jeg er der, så er jeg der ikke alligevel." (Philina 1, 3:00). Set ud fra Berger og Luckmanns teoretiske islæt kan det virke som en markant ændring for Philina, da papmoren fungerer som en signifikant anden for hende. Derfor vil Philinas forståelse af sig selv ændre sig her, da den går fra en forståelse af at være en elsket bonusdatter til en afkræftelse af denne og en ny forståelse af at være en usynlig og besværlig en af slagsen.

Ifølge det, de alle tre fortæller, kan man argumentere for at både Philina, Ida og Amirs oplevelser tenderer til forskellige former for vold. Alle tre oplever en form for verbal/psykisk

vold, hvor Amir og Philina også oplever fysisk vold. Ida oplever også fysisk vold, men dette bliver hun først opmærksom på i kontakten med Joannahuset og i rapporten om husets første 2 leveår kan vi se at vold i familien, er den hyppigste grund til at børn og unge kommer i Joannahuset (Joannahuset, c, u.å.: 34). Deres historier og relation til forældre og søskende har haft stor indvirkning på deres opvækst og videre liv, hvortil der senere i analysen, derfor også vil blive forklaret, hvordan deres relation er til forældrene efter mødet med Joannahuset.

Facaden

Et holdepunkt som de unge løbende vender tilbage til i løbet af deres fortællinger, er deres hverdagslivs virkelighed og hvordan denne opleves. Her går særligt én ting igen, nemlig hvordan de har påtaget sig en facade undervejs og dermed en opretholdelse af, at der ikke er noget galt. Dette kommer særligt til udtryk under Philinas historie via den begyndende mistillid overfor det omkringliggende samfund og ved Idas begyndende mistillid mod hendes forældre.

Philina gør det klart at hun allerede som 4-årig var nødt til at påtage sig en voksen rolle, og påtager sig dermed en facade, overfor både omverden og hendes familie, så hun kunne passe på sin lillesøster (Philina 1). Ifølge Berger og Luckmanns tænkning udvikler vi os altid i en dialektisk proces med det samfund, vi er en del af, og som vi bliver mødt af. Philina bliver her mødt af et samfund, der kræver at børn får mad, tøj på kroppen og kommer afsted i institution. Samtidig får hun vist en virkelighed, hvor hvis hun vil passe på sine lillesøstre, er hun nødt til at tage denne ansvarlige rolle på sig. At påtage sig denne voksenrolle gør, at hun automatisk får oprettet en facade. For at kunne være i det omsorgssvigt, hun møder fra de voksne i sit liv, ser hun sig nødsaget til at finde små åndehuller, hvor facaden kan få et hvil. Et af hendes åndehuller bliver at gå til ridning. Her er der ingen, der kender hende og facaden behøver derfor ikke være der: "Det følte jeg lidt var min redning [...] lidt mit frirum og det sted hvor jeg ikke behøvede at tænke på alt det derhjemme." (Philina 1, 11:50). Den facade, hun har, udfordrer altså ikke, på daværende tidspunkt, den virkelighed hun er en del af, men opretholder den, der er blevet fortalt, som Berger og Luckmann også er inde over. Facaden opretholdes, så andre udefra ikke kommer til at udfordre hele den grundfortælling, hun har fået fortalt. Hendes facade ryger dog lynhurtigt op igen, da hendes far en dag kommer forbi rideskolen stærkt beruset. Hendes åndehul bliver med det samme ødelagt, da hun inden han overhovedet er kommet fornemmer at den er helt gal: "man ved jo alt på en eller anden måde [...] når man har en forælder der er misbruger." (Philina 1, 13:00). Her kigger vi særligt på de roller Philina og

hendes far har overfor hinanden, der gør det muligt for hende at forudsige hans typificerede handling ud fra tidligere oplevede adfærdsmønstre. At facaden der er blevet sat op, kan krakelere andre steder giver hun også et eksempel på senere i podcasten, da hun en dag spørger om hun må spise med hos en veninde. Venindens forældre siger nej og der fortæller hun dem, at hun i en tid overhovedet ikke har fået noget mad. I denne typifikation udtrykker Philina således: “Normalt havde jeg altid sagt at det er helt fint du ve’ og så var jeg bare gået, men der, der ved jeg bare at der må den virkelig have været galt, fordi ellers havde jeg aldrig gjort det” (Philina 1, 19:40). Den facade og rolle hun har, hvor hun ikke lader nogen vide, at de mangler penge, mad eller generel omsorg i det hjem hun bor i og som er det hendes virkelighedsfortælling og identitet er bygget op omkring begynder her at ændre sig markant.

Idas påtagede facade er derimod rettet mod hendes forældre. Efter episoden, hvor hun har været selvskadende og hendes forældre gør det klart, at det er hendes egen skyld, mister hun, som tidligere nævnt, tilliden til dem som hun, gennem sin primære socialisering, har oprettet. Den rolle hun har haft i familien, bliver her udtrykt gennem en sproglig objektivisering fra faren og det er igennem denne kommunikation hun opretter en facade mod dem. At Ida tager afstand og påtager en facade over for sin familie, kan ses i dette citat, hvor hun udtrykker “Okay jeg har dem virkelig ikke. Jeg må leve mit eget liv og så må jeg leve mit liv hjemme hos dem, fordi jeg var også 12 år gammel så det er begrænset hvad du kan gøre.” (Ida, 7:40).

Vi tolker at deres grundlæggende forståelse for eget hverdagsliv og den virkelighed de er underlagt gennem deres primære socialisering, begynder at ændre sig her, hvilket vi vil uddybe i det nedenstående afsnit.

Ny forståelse af egen virkelighed

I løbet af de tre historier er der et tydeligt skift i deres livshistorier, hvilket indikerer, at de hver især får en ny forståelse for deres egen virkelighed. Med et teoretisk blik viser skiftet en ændring i deres egen selvopfattelse og en begyndende afkræftelse af selvet, som de har opbygget gennem andres holdninger til dem i løbet af deres barndom. For de tre unge er skiftet meget tydeligt på den måde, hvorpå de omtaler deres livshistorier. Alle tre skift har det til fælles, at det ændrer de unges livsbaner betydeligt. Det giver dem et andet blik på deres primære socialisering og starter en ændring, der kun bliver tydeligere.

For Philina er det skoleskiftet, der bliver centralt og hvis vi dykker ned i det, så skifter hun skole som niårig, hvor det går op for hende at noget er anderledes: “Der går det ret hurtigt hvor jeg finder ud af, at jeg er slet ikke som de andre.” (Philina 1, 8:50). Hun kan pludselig se hvordan andre på hendes alder ikke har de samme udfordringer eller ansvarsområder, som hun selv har. Her bliver hendes hverdagslivs virkelighed vendt på hovedet. Det kan påtænkes, at hun her bliver opmærksom på den facade, hun opretholder og hvordan den påvirker hendes handlinger. Allerede en måned efter hendes skoleskift, falder de første underretninger til kommunen. Her får Philina en følelse af ikke at kunne være nogen steder. Hvortil hendes fars misbrug accelererer med samme hastighed som hendes fornemmelser omkring den situation hun befinder sig i. Ser man på Berger og Luckmanns skriv om roller og institutionalisering, har hun gennem sin opvækst fået roller, f.eks. ‘ansvarlig for søstre’ og dertil ‘forsørger’ og ‘ansvarlig for forældre’. Disse roller er kommet til udtryk gennem sproglige adfærdstypifikationer, der gentages og langsomt bliver en institutionaliseret del af hverdagsvirkeligheden. Denne del har også en betydning for, hvorfor det er svært for hende at komme ud af de roller hun har fået. Hendes skoleskift er med til at sætte en ny forståelse af hendes egen virkelighed i gang.

Hos Ida sker det store skift, da hun i 7. klasse får en tæt veninde, der: “[...] viser mig lidt en ny virkelighed og før det har jeg lidt været sådan en kopi af min far, fordi det var det rigtige og det viste hun mig ligesom, at det var faktisk ikke altid en måde at behandle mennesker på [...]” (Ida, 2:00). Som hun selv siger, så er det en overraskelse for hende, fordi hun under sin primære socialisering har identificeret og internaliseret sig med den måde, hvorpå hendes signifikante andre, og særligt hendes far, har opført sig. Dette har hun taget med sig i hendes opbygning af virkeligheden og hvordan man indgår i den. Det bliver også tydeligt ved Berger og Luckmanns brug af roller, som er essentielt for at forstå andres handlinger og den orden, de indgår i. En handling kan her være det at udøve social kontrol overfor Ida. Den handling bliver indlejret og objektiviseret socialt i deres familie og bliver på den måde en del af selvopfattelsen og forståelsen af, hvordan det er at være en del af familien. Det fører til at det bliver normalen. Man kan argumentere for, at hun via mødet med veninden, indgår i en sekundær socialisering, der har store konsekvenser for, hvordan hendes fremtidige livsforløb kommer til at se ud, da en ny virkelighed begynder at udforme sig og der er noget, der udfordrer hendes primære socialisering og de roller der er. Hun udtaler selv, at der efter mødet også starter en identitetskrise, hvor hun langsomt, men sikkert finder ud af, at ting kan gøres anderledes og burde være anderledes. Endnu et skifte, der kan tages med, er den første gang hun italesætter

hendes nye viden overfor sine forældre, og primært hendes far. Det sker under et stort skænderi, hvor hun ender med at stille spørgsmålet: “Kan I vitterligt kigge jer selv i øjnene og fortælle mig, at I har gjort det bedste I kunne med jeres børn? Og det kan de jo [...]. Der var jeg virkelig også bare sådan, så er løbet også kørt” (Ida, 20:50). Skiftet i hendes hverdagslivs virkelighed og den forståelse, der følger med, at det nu er en anden virkelighed, er meget stor for Ida her. Det går op for hende, at der ikke er nogen forsoningsmulighed med forældrene, og primært hendes far, som det ser ud på dét tidspunkt. Hun når altså et punkt, hvor der ikke er nogen vej tilbage, der er nødt til at ske noget.

For Amir er der to afgørende skift i løbet af fortællingen. Han har i sin barndom levet, som han beskriver det, i et liv, hvor han “Følte det var normalt det jeg oplevede, jeg så ikke så meget et problem med det” (Amir, 2:00). Dette henviser klart til Berger og Luckmanns blik på de sekundære socialiseringer, fordi alt det Amir er blevet mødt af, har han bygget ovenpå den basisviden han tilegnede sig gennem opvæksten. Hans subjektive virkelighed bygger derfor på, at en sådan opførelse er almindelig. Der skal altså et større skift til, før der er noget, der ændrer sig. Det første skift sker, da han som 13-årig bliver venner med andre unge “[...] så kunne jeg se hvordan de har det og hvordan de oplever deres hverdag og så kunne jeg se hvor meget jeg ikke har ift. dem og jeg begyndte stille og roligt og blive lidt mere rebelsk overfor mine forældre” (Amir, 2:30). Her sker der en uoverensstemmelse mellem hans primære og sekundære socialisering. Her kan det gå op for ham, at den virkelighed han har fået fortalt, simpelthen ikke er den eneste, der eksisterer. Herefter begynder han at ville være andre steder end derhjemme. Han får et job, hvor det andet skift sker, da han møder to piger som han bliver gode venner med, meget mod forældrenes, og primært farens, vilje (Amir, 6:45). De to piger har været anbragt siden de var 5 år gamle og fortæller Amir deres livshistorie: “De levede med fysisk og psykisk vold. . . De fortalte mig at det faktisk slet ikke er i orden” (Amir, 7:28). Det er det største skift og den største forståelse af, at en ny virkelighed rammer. Lige pludselig kan han gennem sin spejling i andre se, at han ikke lever i en ordentlig måde at være i en familie på.

Forældrene kan ikke se problemet

I podcasten med de unge er noget andet af det, der går igen, at forældrene ikke kan se, at den måde de lever og opdrager deres børn på, er et problem. Dette kommer bl.a. til udtryk i afsnittet med Amir, der fortæller at han får konstateret PTSD. Amirs forældre forstår slet ikke hvorfor

han får konstateret det, da de ikke mener, at han har oplevet noget traumatisk i barndommen. Amir fortæller dog selv "Men jeg vidste godt inderst inde, hvorfor jeg havde fået det, da jeg fandt ud af hvad selve PTSD var [...] jeg kunne godt mærke at der var noget med min familie der har gjort det." (Amir, 4:52). Som citatet indikerer, er han her bevidst om at noget er galt. Han er her i gang med at danne en mistillid ift. sin primære socialisering og alt det han har med sig derfra. Amir beskriver selv at han derefter begynder at bryde den stramme kultur som han har levet under og på den måde udfordre socialiseringen og de typifikationer, der normalvis har indgået i familien.

Denne problematik beskriver Ida også, hvilket kommer til udtryk i samtalen efter det nævnte skænderi, hvor hun spørger om forældrene kan se selv sig i øjnene. Her tilføjer hun, at det kunne de jo for som hun beskriver, har forældrene på mange måder selv har haft en mærkelig barndom og at de på mange måder har gjort det bedre end deres egne forældre. Trækkes der på Berger og Luckmann, vil det indikere en markant ændring i den måde, hvorpå de udfordrer den tillid og forståelse, de har af deres egen virkelighed.

I begge de unges tilfælde kan man forstå opvæksten ud fra, at det er noget forældrene også selv har levet under i deres opvækst. Ida fortæller at hendes forældre har haft en mærkelig barndom og Amir beskriver det som en social kontrol, som skyldes den religion forældrene praktiserer. Hvis man ser dette i forbindelse med Berger og Luckmanns måde at se selvet på som et produkt, der bliver dannet gennem andres holdninger, kan det være med til at forstå hvorfor forældrene ikke kan se problemet i deres måde at håndtere deres børn. For hvis forældrene selv har haft en barndom lig den de giver videre, er det den måde de tror og forstår som værende den rigtige måde at gøre det på.

Problematikken med at forældrene ikke kan se problemet, fører i flere af de unges historier også til, at de unge kommer til at føle skyld overfor deres forældre, som tidligere er blevet nævnt. Hvor Amir får skylden for at gøre hans forældre syge, får Ida at vide, at det er hendes egen skyld, at hun skader sig selv. At Amir får at vide, at det er hans skyld at forældrene bliver syge gør, at han føler, at han skal gå efter deres regler og deres sociale kontrol. Her tolker vi, gennem Berger og Luckmanns beskrivelse af sproget, at det er et af de vigtigste virkemidler i socialiseringen. Hvorfor den måde forældrene italesætter, hvordan det er den unges egen skyld, at de har det dårligt eller at det er de unges skyld, at forældrene har det dårligt, med til, at det smitter af på de unge og det derfor er forældrenes forståelse af verden de har og ender med at udfordre.

Opsamling på 'Før Joannahuset'

Følgende afsnit vil være en opsamling på, hvad vi finder, er de væsentligste pointer fra den første meningsenhed. Opsamlingen skal skabe et overblik over de første problematikker som vi har bevæget os indenfor, og som vi har tolket set ift. Berger og Luckmann.

I denne meningsenhed kan vi overordnet se, at den primære socialisering for de tre unge er bundet sammen med mistillid. Det selv som de har bygget op igennem deres barndom, er præget af deres forældres forståelser og fortællinger om samfundet og de tolkninger har de videregivet til deres børn. På den måde bygges der også en facade op hos de unge, da tilliden og loyaliteten til deres forældre og det liv, de lever, er stor. Det er først, da de unge får en forståelse af problemet, at facaden krakelerer og de får en ny forståelse af deres egen virkelighed. I den forbindelse opstår der en frustration over, at deres forældre ikke kan se problemet og/eller at de oplever at kommunen ikke tager dem seriøst. Dette kan føre til en mistillid til deres forældre, deres søskende og til samfundet omkring dem.

6.2.2 I kontakten til Joannahuset

Forventninger til et krisecenter

Efter optakten til Joannahuset, når de unge et stadie, hvor de oplever krisecentret som en mulighed. En problematik flere af de unge nævner er, at de er i tvivl om, hvad et krisecenter er, og at de havde nogle helt andre tanker om, hvad et krisecenter var end det, de blev mødt af i Joannahuset. Ida endte også med at sætte spørgsmålstejn ved, om hun var nok i krise til at kontakte huset og tænkte bl.a. at det var voldsomt og om det virkelig var der, hun var. Hun siger "Det var slet ikke noget jeg kunne identificere mig med" (Ida, 23:30). Da Ida til at starte med fortalte sin historie til en af de ansatte, spurgte hun også om det var reelt nok og om det var slemt nok fordi, som hun fortæller, hører man om så mange andre historier og hun var jo, f.eks., ikke blevet slået. Hertil fik de ansatte i huset forsikret hende om at hun var det helt rigtige sted og hun fik derefter rettighedsbaseret rådgivning, hvor de, bl.a. talte om, at der skulle startes en sag og at der skulle laves en underretning. Lige præcis denne del gjorde også at Ida kom i konflikt med sig selv om hvad hendes næste skridt skulle være (Ida, 26:00), da hun hele livet er blevet bekræftet i den subjektive virkelighed, at alt, der foregik derhjemme, var okay. Det er dermed hele hendes identitet, der er på spil. Det er i kommunikationen med andre, at hendes primære socialisering er blevet udfordret og at hele hendes forståelse af tilværelsen skal afkræftes og bygges på ny.

Amir og Philina giver ikke umiddelbart udtryk for, at de er tvivl om at det de har oplevet, er slemt nok til at skulle på et krisecenter som Ida. Det kunne måske skyldes, at Ida er tvivl om det, hun oplever, er fysisk vold, hvilket Amir og Philina ikke er. Her bliver det altså den fysiske vold, der er afgørende for, om man har brug for at tage på et krisecenter. Denne tvivl er også noget som Joannahuset selv er opmærksom på. I deres anden rapport om huset har de et tema om "akut og krise", her skriver de bl.a. om krisens mange ansigter og forskellige forståelser af krise og akut krise. De har medtaget et citat fra en ung dreng på 15 år som synes at ordet krisecenter er lidt stort: "Jeg kom selv først, da jeg følte, at det var min "sidste udvej". For krisecenter er "sidste udvej", det er f.eks., hvis man slet ikke har et sted at være – alle ens muligheder er udtømte." (Joannahuset, b, u.å.: 32). Det kan tyde på, at Joannahuset kan være udfordret på, om børn og unge opsøger dem, fordi de ser ordet krisecenter som en stor ting, og at de måske er i tvivl om de er nok i krise.

Vi kan sætte spørgsmålstegn ved om ordet krisecenter afholder unge fra at kontakte huset, fordi de så skal kunne identificere sig med en, der er i krise. Hvis de igennem tilværelsen er blevet bekræftet i deres subjektive virkelighed, om hvad der er rigtigt og forkert, kan det tyde på, at det for mange kan være et stort skridt at tage på krisecenter. Derfor kan vi også trække slutsætningen i podcasten med indover, der som tidligere udtrykt lyder: "Danmarks eneste krise- og rådgivningscenter". De har her valgt at tilføje rådgivningscenter til sætningen og det er ikke en udgave af husets navn vi har læst/hørt andre steder. Det kan måske tyde på, at huset godt ved, at der er en problematik her. De unge, vi har inddraget, har alle brugt huset til rådgivning og det er måske nemmere at identificere sig med netop dette. Gennem vores analyse er det også kommet til udtryk, at det kan have en afdramatiserende effekt på stedet, så det ikke kun er et krisecenter for børn og unge i tydelige kriser, men også et sted, hvor de kan komme og få rådgivning om de tanker de har og få et helle. Det kan måske være med til at flere børn og unge tager det sidste skridt til at komme afsted. At stedet ikke kun er for børn og unge i krise er også noget de unge lægger vægt på i podcasten. Amir siger f.eks. "Det er ikke altid at man behøver at være i krise, men kan også være der for et helle for at kunne slappe af og hygge sig" (Amir, 23:00).

Mødet med Joannahuset

Gennem podcasten kan vi se, at det er forskellige hændelser, der gør, at de unge tager den endelige beslutning om at kontakte Joannahuset. For Philina er det en akut krise der gør, at hun

mangler et sted at bo, hvor det for Ida er psykologen, der siger at hun ikke længere kan leve i det og at hun skal tage kontakt. For Amir er det en specifik episode, der gør, at han beslutter sig for at stikke af. Fælles for både Amir og Ida er, at de begge er meget overraskede over, hvad det er de kommer frem til og det slet ikke er det, de tænker et krisecenter ville være. De havde forventet et sted med klinisk hvide vægge, og Amir fortæller, at han havde forventet noget, der nærmest mindede om et fængsel. I Joannahuset møder de dog ansatte på strømpefødder og noget, der mest af alt ligner et hjem med billeder, farver og mærkelige lamper (Amir, 13:00 og Ida, 23:30). Som Ida siger er det en vildt fed lejlighed (Ida, 25:45) og ud fra de unges udtalelser kan lejligheden virke som et hjem, hvor de unge kan komme og få et frirum og det omtalte helle. Skal man trække på Berger og Luckmanns teoretiske aspekt, kan atmosfæren være en måde, hvorpå Joannahuset kan skabe en mulighed for at få afkræftet nogle af de fortællinger, der begrænser de unge i deres hverdagslivs virkelighed og en eventuel omsocialisering kan påbegyndes afhængig af, hvad behovet er for den enkelte. For at der kan ske en omsocialisering kræver det at der er nogle, der kan overtage rollen som signifikante andre, som i dette tilfælde vil være medarbejdere eller frivillige i huset, og kan føre den unge ind i en ny forståelse af deres egen virkelighed.

I Joannahuset bliver de unge mødt med hvilke rettigheder de har, og de får hjælp til at lave underretninger og starte sager op. De bliver altså mødt hvor de er, lyttet til og oplyst om hvad de kan og har ret til. Det kan være med til, at de unge oplever at blive bekræftet i et nyt selv og at det de føler er helt rigtigt oplevet – at forældre, kæreste og kommune har behandlet dem uhensigtsmæssigt. Ida blev gennem rådgivning bevidst om, at hendes levesituation ikke var hensigtsmæssig og vendes blikket mod Amir, er det tydeligt, at han i sin underbevidsthed godt vidste at forældrenes sociale kontrol ikke var i orden, men han har ikke vidst hvordan han skulle bære det an, hvilket Joannahuset hjalp ham med.

Vi mener her, at det tydeliggøres, hvordan medarbejderne kan være med til at bekræfte dem i, at de ikke behøver at ligge under for deres forældres forståelse af virkeligheden, men at de kan skabe deres egen virkelighed, hvor de ikke skal føle skyld over den, de er. Medarbejderne kan være med til at føre de unge ind i en ny virkelighed, som de selv er herre over. Ifølge Berger og Luckmann, er det hverdagsliv man lever, selvhævdende, hvilket kræver en kraftanstrengelse at udfordre den. Dette viser hvor vigtigt Joannahusets arbejde er i at støtte de unge i at udfordre deres tidligere hverdagsliv. I denne støtte kan de også være med til at give de unge en mulighed for at indtage andre roller end dem de altid har haft over for deres familie. Omsocialisering kan bl.a. ske hvis huset hjælper den unge med at blive anbragt uden for hjemmet eller at den unge

får sin egen lejlighed, da det ifølge Berger og Luckmann, er vigtigt at de unge får mulighed for at holde afstand til de tidligere signifikante andre for, at en omsocialisering kan ske. Her er det samtidig vigtigt at de unge får nogle nye signifikante andre som viser den nye virkelighed, hvilket vi mener, at Joannahuset gør. Dette mener vi, at vi kan se gennem de unges udtalelser om at det føles som et rart hjem at komme i og at det er et frirum at være i huset, hvor man bare skal være sig selv. På den måde viser det rum, som Joannahuset skaber, den nye virkelighed, som de unge bevæger sig ind i.

Opsamling på 'I kontakten med Joannahuset'

I denne meningsenhed kan vi overordnet se, at der er forskellige problematikker og overvejelser, når de unge skal tage beslutningen om at tage afsted til et krisecenter. Det er bl.a. den manglende viden om, hvad et krisecenter er, og hvornår det er acceptabelt at tage afsted til Joannahuset. Ud fra de unges beskrivelser, kan det udledes, at de til at starte med troede, at det var fysisk vold, der var afgørende for om det var acceptabelt, men de blev efterfølgende opmærksomme på andre facetter, som f.eks. psykisk vold og social kontrol. Det viser, at det kan være svært at identificere sig med begrebet krisecenter. Yderligere har den endelige beslutning om at tage af sted, haft afsæt i forskellige historier, hvilket kan være en akut situation eller en længerevarende beslutning. Hvortil de unge har haft nogle forestillinger om, at det ville være mere klinisk indrettet eller minde om et fængsel, men realiteten mindede mere om et hjem. Det giver et frirum, hvor der er mulighed for omsocialisering og afstand til de signifikante andre (forældrene). De unge får mulighed for at leve i den nye virkelighed, hvor de får støtte og rådgivning af Joannahusets medarbejdere, der kan tænkes at overtage rollen som de unges signifikante andre.

6.2.3 Efter Joannahuset

Relationen til Joannahuset

De tre unge, vi har taget udgangspunkt i, har alle haft god brug af Joannahusets hjælp. De har brugt hjælpen på forskellige måder, men et fælles for dem alle er, at de har benyttet det til rettigheidsbaseret rådgivning omkring den situation de har stået i. Ved at trække på Berger og Luckmann tolker vi her, at de på denne måde har fået opbygget en ny tillid til samfundet

gennem kommunikationen og hjælpen fra Joannahuset. Her kan de genfinde en forståelse af verden og deraf hvem de selv er, efter relationen til huset.

Derudover har både Philina og Amir brugt huset til husly og Amir er den af vores tre unge, der stadigvæk, den dag i dag, bruger huset til hverdag. Huset er blevet et helle for ham. Et sted hvor han kan tage hen og slappe af. Her kan man sætte spørgsmålstegn ved om de unge, i dette tilfælde Amir, bliver holdt fast i relationen til Joannahuset, fordi det bliver en reservefamilie og han på nuværende tidspunkt, hverken har lysten eller overskuddet til at stoppe relationen – men kan Joannahuset fortsat varetage tidligere brugere af huset på en ‘hygge basis’, når der desværre kun bliver flere og flere, der opsøger huset? Netop her udtaler Sofie også følgende: “Vi ønsker at være deres hjem for en stund, men vi er jo ikke deres hjem” (Bilag 2). Der kan argumenteres for at de unges forventninger til Joannahuset, ikke kan opretholdes i længere tid ad gangen. Men Joannahuset lægger også selv vægt på at tidligere brugere af huset altid er velkomne til at komme tilbage og besøge dem, præcis som Amir gør. De frivillige og ansatte i huset har, særligt ved Amir, overtaget hans signifikante andre og derfor er det dem, der er hans nærmeste og dem som han identificerer sig med og som kan hjælpe med en omsocialiseringsproces. Denne del tydeliggør Sofie også. Her lægger hun vægt på det som værende et problem for selve huset “Officielt når de fylder 18 år kan vi ikke have dem i huset, men de er stadig velkomne, vi kan bare ikke prioritere dem som vores første prioritet” (Bilag 2). De unges relation kan derfor blive påvirket af, at Joannahuset har svært ved at opretholde deres værdier, da de på sigt ikke kan imødekomme alle som Amir.

Både Philina og Ida har ikke længere kontakt til Joannahuset rådgivningsmæssigt. Ida har kun kontakt til huset gennem podcasten, mens Philina i dag stadig har kontakt til den frivillige, der ejer hendes hund (Ida + Philina 4). At Philina, nu kan have kontakt med hendes mor, har fået en ny kæreste og ikke længere har brug for den emotionelle støtte fra huset kan tyde på, at den omsocialisering hun har været igennem er landet et godt sted. Hendes socialisering bygger nu på, at hun kender sine rettigheder. Hendes forståelse for egen virkelighed gør, at hun kan være en del af samfundet på samme måde som resten af befolkningen og bidrage til den sociale orden i det samfund, vi alle er en del af.

Spørgsmålet om Joannahuset kan blive ved med at rumme de unge efter de har afsluttet deres forløb og om de bliver ved med at være et helle for dem, er også noget Sofie sætter spørgsmålstegn ved i dette citat: “[...] vi ønsker at rumme alle, men kan vi det? . . . Man kan ikke rumme alle, selvom vi ønsker det og hvem skal vi så rumme, når det er et krisecenter?”

(Bilag 2). Her henviser Sofie bl.a. til om huset rent fysisk og ressourcemæssigt kan rumme alle de unge, samtidig med om huset kan rumme de mange forskellige unge, der kommer som alle er forskellige steder i deres liv. De problematikker dette afsnit stiller op foldes yderligere ud i vores diskussion.

Relationen til forældrene

Ift. de unges relation til deres forældre i dag, er de tre unge forskellige steder. Ida beskriver, at hun efter Joannahuset og da underretningerne blev sendt til kommunen, havde svært ved at tale med sine forældre og være sammen med dem, fordi hun følte at hun talte med to mennesker, der ikke kendte hende (Ida, 34:00). På grund af den relation de har haft og som er beskrevet i det første afsnit i analysen, havde hun brug for at have en familiebehandler med til diverse møder, da hun var bange for at de ville råbe ad hende eller slå hende (Ida, 34:00). Hun har i dag et ret godt forhold til sine forældre og sagen er afsluttet (Ida, 35:00). Amir fortæller derimod at han ikke taler med sin familie, da han er blevet anbefalet af en rådgiver i Joannahuset at give det noget tid og se om det ændrer sig eller at han måske på et tidspunkt kan tilgive dem (Amir, 23:15). Ift. Philina er det lidt anderledes, da det er forholdet til den voldelige ekskæreste, der gør at hun ender med at kontakte Joannahuset, som hun får hjælp af sin mor til. Hun fortæller deri ikke noget dybdegående om forholdet til hendes mor. Det kan tænkes at der ikke bliver spurgt ind til det, da det som sagt er relationen til ekskæresten, der får hende til at kontakte huset (Philina, 4). Det kunne dog stadig have været interessant at høre noget om, da hendes relation til hendes forældre også har været udfordret gennem hendes opvækst.

Disse tre historier og relationer kan påvise deres forskellige skift af verdener, som Berger og Luckmann beskriver det. De går fra at leve i deres forældres verden, der består af forskellige former for vold, skænderier og uforståenhed til at få hjælp fra Joannahuset, hvor de omsocialiserer sig og skaber en ny verden. Her har særligt Ida talt om, at hendes psykolog har haft stor betydning for, at hun igen taler med sine forældre, hvor Amir stadig holder afstand til sine. Dette kan tyde på at han fortsat er i gang med sin omsocialiseringsproces. De tre unge kommer fra ekstreme tilfælde, hvor de har måtte flygte hjemmefra og derved opløse den gamle verden og ligeledes tage afstand til de signifikante andre, der var en del af den gamle verden.

Drømmen

I alle podcastens afsnit bliver de unge spurgt om, hvilke drømme de har for fremtiden: “Hvis du nu skulle fortælle mig, hvad dine fremtidsdrømme er, hvad drømmer du så om?” og skal man trække på det teoretiske blik fra Berger og Luckmann, er deres fremtid lige så vigtig som nutiden. Idet de har gået gennem omsocialiseringen og har opbygget deres nye virkelighed og en ny forståelse af dem selv i denne. De har formået at udfordre deres socialisering nok til at den kan ændres og de har mulighed for at kigge andre veje.

Ida beskriver, at hun drømmer om at rejse en masse. Hun fortæller, at hun har planer om at tage til Bologna i Italien og holde nogle sabbatår, og derudover har hun planer om at læse jura og bare have det godt (Ida, 0:30). Amir vil gerne være ambulanceredder, så efter hans 10. klasse vil han starte på HF og derefter i militæret (Amir, 0:20). Philina fortæller: “altså jeg tror sådan mest af alt, at jeg bare drømmer om at få en helt normal familie selv på et tidspunkt [...] en total kedelig familie, hvor de største diskussioner man har er hvem der skal tage opvasken” (Philina, 0:20). Dette er Philinas største drøm, da der altid har været så meget kaos i hendes eget liv (Philina, 0:40). Hendes drøm om en helt normal kedelig familie og Idas drøm der slutter af med bare at have det godt, kan vise at de er gået fra den primære socialisering, hvor dette ikke har været en selvfølge for dem bare at have det godt og have en normal familie, til at opleve en sekundær socialisering, hvor den er blevet udfordret og de har fået en indsigt i hvad det vil sige at have det godt og have en normal kedelig familie. De er således nu blevet bekræftet i det som værende en virkelighed de godt, kan være en del af og oplever derfor en omsocialisering, hvor det nu er realistisk for dem at drømme om det.

Opsamling på ‘Efter Joannahuset’

I denne meningsenhed kan vi grundlæggende se, at de unge har haft en positiv oplevelse i kontakten med Joannahuset. De tre unge har alle fået rettighedsbaseret rådgivning, men ellers har deres brug af huset været meget forskellig både ift. tiden de har været i kontakt med huset, men også hvad de har fået hjælp til. Det viser også behovet for Joannahusets alsidighed, hvor de unge både kan komme og få hjælp og husly når de er i akut krise, men at de samtidig også kan komme, når de har brug for et helle og nogle at snakke med. Denne alsidighed kan vi også læse os frem til i Joannahusets fire værdier (åbenhed, bro, helle og respekt). Vi sætter dog spørgsmålstejn ved, om det er muligt at rumme hele alsidigheden som et enkelt hus, hvilket vi

også bliver bekræftet i, i nogle udtalelser fra den frivillige Sofie. Dette vil vi som nævnt udfolde i diskussionen.

Vi kan i denne meningsenhed også se, at de unge alle er forskellige steder i deres relationer til deres familier. Dette kan måske tyde på, at de er forskellige steder i deres omsocialisering. Det sidste vi kommer ind på, er de unges fremtidsdrømme hvor de alle, set med vores øjne, er meget basale og almindelige. Men det at de har mulighed for at drømme om noget andet end det de er vokset op i, viser at de har opbygget en ny virkelighed og en ny forståelse af dem selv, der gør at de kan have drømme om en anden verden end den de er vokset op i.

7. Diskussion

I diskussionen vil vi diskutere og vurdere Joannahuset i relation til deres egne værdier og den samfundsmæssige kontekst som de både udfordrer, men på samme tid også er en del af.

Vi vil sætte Joannahuset op ift. de realiteter, der er blevet os bevidste under udviklingen af dette projekt samt set ift. Sofie og hendes videregivelse med henblik på godhedsmagten og godhedsargumenterne, vi mener at have fundet frem til.

7.1 Muligt at rumme alle?

En af de værdier Joannahuset sætter højt, er at være et helle for de unge, der har brug for det. Værdien lyder således på deres hjemmeside: “Joannahuset er sat i verden for dig, der har behov for et helle” (Joannahuset.dk, a, u.å.). Dette viser, at huset benytter sig af en form for godhedsmagt, fordi de gør brug af en argumentation om at hjælpe den unge, der har brug for det. Det kan være svært at argumentere imod, da det er næsten umuligt at argumentere imod det gode og det sætter Joannahuset i en særlig magtposition. De ønsker at rumme alle og skabe et rum for alle, men er det overhovedet muligt i én bygning? Og hvem af de unge er i så fald vigtigst? Det er nogle af de samme problematikker Sofie sætter fokus på i vores interview, hvor hun til spørgsmålet ‘Oplever du nogle problematikker i arbejdet?’ bl.a. udtaler:

“Det første er, at vi ønsker at rumme alle, men kan vi det? De unge har jo forskellige historier, hvor nogle af de unge trigger hinanden. . . Hvem skal man så prioritere, det står vi og skal vurdere ugentligt og jeg tror ikke selv vi ved, hvordan vi skal håndtere det” (Bilag 2)

Det er store omsorgsværdier, som de står med i huset til dagligt og det kan tydes, at det er en problematik. Selvom det er et af Joannahusets værdier og de ønsker at kunne det, er det enormt svært i praksis og den gode intention kan tage lidt overhånd. Umiddelbart kan det diskuteres, at Joannahuset i værste fald kan udsætte de unge for en dobbeltafvisning til trods for, at de gerne vil være inkluderende, fordi der enten ikke er plads eller de kan trigge hinanden, som Sofie udtaler. Det er svært at være noget, når man gerne vil være det hele og som Sofie videregiver, "Så hvis der kommer nogle gamle som har haft et forløb og der allerede er fyldt, så bliver man nødt til at sige at de må komme tilbage en anden dag og det har vi jo ikke lyst til men det har vi været nødt til" (Bilag 2). Det er en smuk tanke at kunne rumme alle og være et helle, men i praksis kan det være svært at få det til at blive en realitet. Det er unge, der kommer med forskellige problematikker. De har forskellige baggrunde, ser verden forskelligt og reagerer derfor forskelligt. Joannahusets egen problematik om deres rolle i samfundet bliver også tydeliggjort i Ankestyrelsens undersøgelse, hvor kommunerne har udtalt, at de har svært ved at gennemskue Joannahusets rolle som det ser ud lige nu (Ankestyrelsen, 2023: 72).

Her skal det huskes på, at Joannahuset bygger tømmerflåden, mens de sejler, og derfor er der hele tiden forhold, huset opdager, lærer eller indser. Hvordan skaber man et rum for alle, når forskellige mennesker med særlige behov og hensyn er samlet et sted? Det kunne tyde på, at der både mangler økonomiske ressourcer og generel kapacitet under det lille tag og derfor, vil vi mene, at huset også må blive endnu skarpere på, hvilken rolle og hvilket hul de lige præcis gerne vil udfylde. Skal det 'bare' være et krisecenter til dem, der er allermest i krise, eller ønsker de fortsat også at være et generelt helle og et stort rådgivningstilbud for børn og unge?

7.2 Joannahuset som et samfundsmæssigt hul

Joannahuset er blevet en del af samfundet som de skal passe ind i, til trods for at de gerne vil udfordre det. De udtaler selv, at de ikke vil overtage andre tilbud og muligheder, men skal ses som en tilføjelse til det i forvejen eksisterende system. Ifølge Sofie, er det dog ikke umiddelbart den følelse, de sidder med, når de har kontakt til kommuner, der mindst talt ikke er meget for at samarbejde: "Vi har kommuner, der slet ikke vil samarbejde med os, fordi de ved at vi lytter til de unge." (Bilag 2). Her er det igen interessant at have godhedsargumenterne for øje, da hun mener at kommunerne ikke lytter til dem på grund af at huset tager de unges standpunkter, hvortil det kan lyde som om kommunerne gør det modsatte og er dem, der ikke lytter. Er der en tendens til at sætte det gode overfor det onde her i et samfund, vi ved er presset? Muligvis,

og endnu et interessant modsætningsforhold kommer via rapporten fra Ankestyrelsen, hvor kommunerne oplever, at Joannahusets medarbejdere og frivillige bliver overinvolveret i de unges historier og det derfor ikke gavner (Ankestyrelsen, 2023: 14). Det er et konfliktforhold og et spændingsfelt, der umiddelbart virker problematisk, hvor går grænsen for Joannahuset og den gode intention de har? Ser man ud fra godhedsmagten, så kan det nemt konstateres, at selv om Joannahuset har den gode intention på plads, så er det stadig så nyt, at der konstant findes detaljer, der skal renskrives. Sofie nævner også at de arbejdsopgaver, hun har som frivillig, har ændret sig markant. Denne ændring er på baggrund af, at nogle frivillige førhen simpelthen er blevet overvældet af det ansvar de havde (Bilag 2). Samtidig lægger hun stor vægt på at "Det bliver meget hurtigt den her familiefølelse og det er også det, der er unikt for stedet" (Bilag 2), og er det ud fra dette citat lige så hårdt for de unge at træde ud af Joannahuset, som det er for de frivillige og ansatte at give slip? Ift. at forholde sig kritisk til den gode intention, som de utvivlsomt har med de unges bedste for øje, er det vigtigt at kigge på forskning og undersøgelser, der kan bekræfte eller afkræfte. Ligesom Pettersvold og Østrem skelner mellem det gode argument og godhedsargumentet.

Hvis vi løfter blikket, kan man muligvis få øje på en samfundstendens i at udsatte børn og unge bliver taget langt mere seriøst end de hidtil er blevet og hvor de bliver sat i fokus. Det er i hvert fald Joannahusets argument for deres arbejde. Dertil at det vigtigt at have deres magtposition og brug af godhedsargumenter for øje, da samfundet ikke kan argumentere imod at ville hjælpe børn og unge. For selvom Joannahuset har brug for ressourcer, opmærksomhed og finansiering, så andre unge kan få hjælp og samfundet ved de eksisterer, kan der også være en udfordring i at ville udfylde et hul i samfundet, og samtidig være en tilføjelse til det i forvejen eksisterende system.

7.3 Blinde vinkler og begejstring?

Vi er, i udarbejdelsen af dette projekt, bevidste om vores begejstring for Joannahuset, og det hul de unægteligt har fundet. Vi kan ikke, og vil ikke, undgå at præge vores valg af empiri, da det var interessen herfor, der gjorde vores kendskab til Joannahuset synligt og som et felt, vi gerne ville kigge nærmere på. Desuden er, netop vores egen interesse i feltet, med til at sikre en rød tråd og en fortsat lyst til udvikling på området. Med det in mente er det også vigtigt at have for øje, at vi generelt har et kritisk blik på det samfund, vi er en del af og måske endda en begyndende kritik af Joannahuset selv set ift. de godhedsargumenter vi nævnte foroven. Uden

vores ambivalens for opbygningen af samfundet som helhed, ift. udsatte unge ville ideen om at se nærmere på det heller ikke være opstået. At ville kigge nærmere på en ny indsats på et område, vi mener er i mangel er ikke et benspænd, men derimod noget, der kan bidrage til en interessant, og muligvis ny vinkling. Med det in mente ser vi selvfølgelig vores blinde vinkel i at mene at samfundet er mangelfuldt, hvilket også er derfor, vi vælger at inddrage både de unge selv (gennem podcasten), udgivelser på området og Sofie, der kan være med til at belyse huset. Alt hvad vi har af empiri, undtagen vores interview, er forproduceret f.eks. i podcasten, diverse rapporter og deres egen hjemmeside. Det er pænt sat op, men holder det altid? Det er ligeledes vigtigt at være opmærksom på at de unge i podcasten kan være farvet af at have fået hjælp af Joannahuset og kan man i det henseende anskue, at der må være et mørketal for dem, der ikke har fået hjælp?

Derudover er vores eget skift af empiri også værd at nævne. Til trods for det er blevet forklaret, hvorfor vi endte med at skifte fokus, er det vigtigt at kigge på, hvilket perspektiv vi så er endt med. Tidligt i udformningen af projektet blev vi draget mod børneperspektivet. At have de unge med direkte og kunne bruge deres fortællinger til at understøtte vores egentlige problematik, for hvad mente de egentlig Joannahuset havde gjort for dem og bidraget med? Her fortalt i et rum, hvor der hverken var ansatte eller frivillige fra huset. Vores skift ift. empiri var nødvendigt og har dog, stadig fokus på, hvordan Joannahuset har hjulpet de unge, vi ser det bare gennem podcasten i stedet for. Da vi har valgt at have podcasten med som vores primære empiri, har vi også valgt et bestemt perspektiv. Vi har ikke et direkte børneperspektiv, om end det var vores store ønske. Til trods for det kigger vi fra andre perspektiver (rapporter og den frivilliges udtalelser) og gennem andre perspektiver (podcasten) ind på det ønskede børneperspektiv, som er de unges udtalelser og forståelser af huset.

8. Konklusion

Vi har i dette projekt haft et ønske om at undersøge følgende: Hvilken betydning har Joannahuset for unge i krise ift. deres socialisering og identitet. Vi har haft et ønske om at kigge på et sted, der sætter den unge før systemet. Gennem en fænomenologisk analyseproces, med teori fra Berger og Luckmann, har vi taget udgangspunkt i citater fra unge, der har været i kontakt med Joannahuset. Samspillet mellem metoden, teorien og inddragelsen af podcasten muliggjorde, at vi kom tæt på de unges socialisering og en forståelse af deres egen identitet gennem Joannahuset. Analysen af de tre forskellige meningsenheder 'Før Joannahuset', 'I

kontakten med Joannahuset' og 'Efter Joannahuset', har gjort at vi i dette projekt har fundet mulige tendenser og problematikker med den socialisering og identitetsudvikling, der finder sted set i sammenligning med Joannahusets rapporter og Ankestyrelsens undersøgelse. Vi er bevidste om, at vi med en fænomenologisk tankegang ikke kan generalisere det ud til resten af de unge, der gør brug af Joannahuset, men vi mener dog stadig, at det kan vise en indsigt i, hvilken betydning huset kan have for unge i krise generelt.

Det er ydermere blevet tydeligt gennem vores analyse, at der har været meget mere at gå ind i, i meningshederne 'Før Joannahuset' og 'I kontakten til Joannahuset'. Dette giver dog god mening, da huset kun har eksisteret i ganske få år og det derfor er begrænset, hvor meget, der kan siges om tiden efter de unge har været i kontakt med huset.

Vi mener at kunne fremlede, at Joannahuset ikke overraskende spiller en helt central rolle i de unges socialiserings- og identitetsprocesser. De bliver mødt af nogle, der tager deres rettigheder i førersædet og kæmper deres sag. Det kan være bekendte eller selve huset, der giver de unge en sekundær socialisering og deraf en mulig omsocialiseringsproces, hvor der er mulighed for at få afkræftet den virkelighed, de er blevet tillært. De unge vi har haft med viser, at det er vigtigt at Joannahuset kan rumme noget forskelligt både i akut krise og som et frirum, da de alle har brugt huset på forskellige måder. Hvilket i mange henseender er fantastisk, men også sætter store problematikker op, set ift. godhedsmagten og den position Joannahuset indtager i et i forvejen udviklet system, hvor der kan være problemer med at rumme alle. Men særligt sættes der en tyk streg under, at de som organisation er med til at udvikle nye drømme for de unge, da de viser dem en ny virkelighed, der gør at de drømmer om noget andet end det, der fyldte i deres barndom.

Litteraturliste

Berger, L. P. & Luckmann, T. (2003). *Den sociale konstruktion af virkeligheden*. København: Akademisk Forlag. (Originalværk udgivet 1966)

Brinkmann, S. (2015). *Etik i en kvalitativ verden*. I: Kvalitative metoder. 2. udgave, Hans Reitzels Forlag.

Collin, F. (2003). *Introduktion*. I: Den sociale konstruktion af virkeligheden. København: Akademisk Forlag.

Giorgi, A., Giorgi, B. & Morley J. (2017): *The Descriptive Phenomenological Psychological Method*. I: The Sage Handbook of Qualitative Research In Psychology.

Husserl, E. (1997). *Fænomenologiens idé - Fem forelæsninger*. Hans Reitzels Forlag

Jacobsen, B., Tanggaard, L. & Brinkmann, S. (2015). *Fænomenologi*. I: Kvalitative metoder. 2. udgave, Hans Reitzels Forlag.

Tanggaard L. & Brinkmann, S. (2015). *Kvalitet i kvalitative studier*. I: Kvalitative metoder. 2. udgave, Hans Reitzels Forlag.

Zahavi, Dan (2003). *Fænomenologi*. Roskilde Universitet.

Rapporter:

Ankestyrelsen (2023). *Undersøgelse om ungekrisecenteret Joannahuset*. Ankestyrelsen.

Joannahuset, a, (u.å.). *Et sted hvor man ikke bare skal passe sig selv—Tilbageblik på det første halve år i Joannahuset*. Joannahuset.

Joannahuset, b, (u.å.). *Vi er børn, og vi har vores egen stemme—Tilbageblik på det første år i Joannahuset*. Joannahuset.

Joannahuset, c, (u.å.). *Jeg er en af de få, som der er mange af—Tilbageblik på det andet år i Joannahuset*. Joannahuset.

Podcast:

Unge stemmer (2022). [Audiopodcast]. Lokaliseret d. 17. april, 2023 på: <https://podcasts.apple.com/dk/podcast/unges-stemmer/id1629043246>

Links:

Børnerådet (u.å.). *Vi arbejder for*. Lokaliseret den 19. maj, 2023 fra <https://www.boerneraadet.dk/vi-arbejder-for/boernekonventionen/>

Csonka, A. (2022, 7. marts). Børnerådet: *Når forældre svigter, er barnets rettigheder vigtigere end forældremyndigheden* [Debat]. Lokaliseret den 10. maj, 2023 fra <https://www.alinget.dk/artikel/boerneraadet-naar-foraeldre-svigter-er-barnets-rettigheder-vigtigere-end-foraeldremyndigheden>

Den Social Døgnvagt (u.å.). *Den Social Døgnvagt*. Lokaliseret den 27. maj, 2023 fra <https://densocialedognavgt.kk.dk/>

Folketinget (u.å.). *L 93 Forslag til Barnets lov*. Lokaliseret den 22. maj, 2023 fra <https://www.ft.dk/samling/20222/lovforslag/l93/index.htm>

Joannahuset.dk, a, (u.å.). *Om Joannahuset*. Lokaliseret den 19. april, 2023 fra <https://www.joannahuset.dk/om-joannahuset>

Joannahuset.dk, b, (u.å.). *De støtter os*. Lokaliseret den 19. april, 2023 fra <https://www.joannahuset.dk/stotte>

LFS, Landsforeningen for Socialpædagoger (2020, 27. august). *Danmarks første krisecenter for børn og unge bor på Christianshavn*. Lokaliseret den 28. april, 2023 fra <https://www.lfs.dk/14493>

LinkedIn-opslag (2023). *Det er i dag blevet offentliggjort...* Lagt op af Joannahuset. Lokaliseret den 1. maj, 2023, fra https://www.linkedin.com/posts/joannahuset_forsinket-finanslov-p%C3%A5-plads-bred-aftale-activity-7056291787585249280-5DBoutm_source=share&utm_medium=member_desktop

Social-, bolig- og ældreministeriet (2021, 10. december). *Tidsplan for Barnets Lov justeres*. Lokaliseret den 19. maj, 2023 fra: <https://sm.dk/nyheder/nyhedsarkiv/2021/dec/tidsplan-for-barnets-lov-justeres>

Ungkrisecenter (u.å.). *Til samarbejdspartnere*. Lokaliseret den 21. maj, 2023 fra: <https://www.ungkrisecenter.dk/tilsamarbejdspartnere>